

ПОЛИТИКИН

БРОЈ
1168

ЗАБАВНИК

3
динара

17. V 1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

ОБОСТРАНА ЛЈУБАВ

СТРАНА 11

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ТИМ
ТАЈЛЕР

Ripley

Веровати или не!

НАЈНЕОБИЧНИЈЕ ХОДОЧАШКЕ НА СВЕТУ

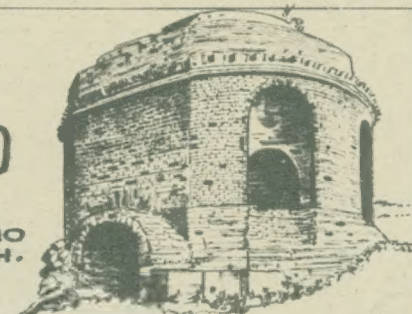
БЕЛА МУЧПАКДУНИ,
ЈЕДНО СЕЛО У ИНДИЈИ,
СВАКЕ ГОДИНЕ ПОСЕТИ НЕКОЛИКО ХИЛЈАДА
МУШКАРАЦА КОЈИ ВЕРУЈУ ДА ЋЕ САЧУВАТИ
МЛАДОСТ АКО НЕ ПИЈУ ЊЕГОВУ ЧУВЕНУ ВОДУ.
ПОСТОЈИ ВЕРОВАЊЕ ДА ЋЕ СВАКОМ МУШКАРЦУ
КОЈИ СЕ У СЕЛУ НАПИЈЕ ВОДЕ БРКОВИ ОСЕДЕТИ,
ДОК ЋЕ ОНИМА КОЈИ СЕ УЗДРЖЕ ОД ПИЈЕЊА
БРКОВИ УВЕК ОСТАТИ ЦРНИ И БУЈНИ.

КРАЉЕВСКИ ПРАВАКО

ШПАНСКИ ВЛАДАР
КАРЛО III (1716-1788)
НОСИО ЈЕ 30 ГОДИНА ЈЕДНО
ИСТО ОДЕЛО ИЗ ДАНА У ДАН.
КАРЛО ЈЕ ИМАО БОЛЕСТАН
СТРАХ ОД НОВОГ ОДЕЛА.

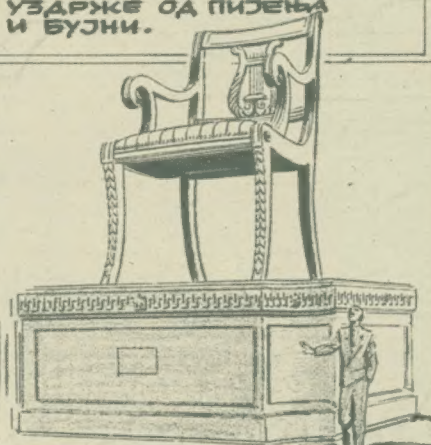

ОВАКО СЕ
ПОТПИСИВАО
ОРАНАЧКИ
КРАЉ
ПИПИН.
ЊЕГОВ ПИСАР БИ
НАЦРТАО КРСТ
А ПИПИН БИ
ДОДАО
4 ТАЧКЕ.

ЗА ХРАМ КАШЛА

У ТИВОЛИЈУ
(ИТАЛИЈА)
СТАРИ РИМЉАНИ СУ
ВЕРОВАЛИ ДА ЋЕ СВАКО
КО У ОВОМ ХРАМУ
ЗАДРЖИ ВАЗДУХ И НЕ ДИШЕ
БИТИ ИЗЛЕЧЕН
ОД
КАШЉА.

НАЈВЕКА СТОЛИЦА НА СВЕТУ

НАЛАЗИ СЕ У ТОМАСВИЛУ
(САД). ВИСОКА ЈЕ 560 А
ШИРОКА 320 САНТИМЕТРА.

СУДИЈА

НА ПРВОЈ
БЕЗБОЈ
УТАКМИЦИ
ОДИГРАНОЈ У
БЕРЛИНУ
НОСИО ЈЕ
ПРАВИ ОКЛОП.
(12. ЈУН 1942)

1168/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● тридесет првог јануара 1350.
године у Паризу је донет закон
којим се у овом граду забрањује
гајење свиња. Наиме, дотле су ове
животиње слободно лутале ули-
цама овог града док једна од

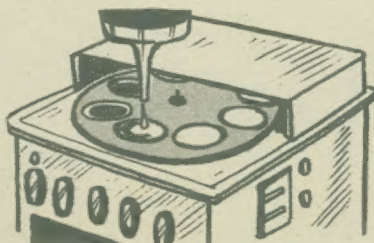

њих није оборила с коња сина
краља Шарла Дебелог. Закон је
наређивао да се образује одред
специјалних чувара који су има-
ли задатак да хватају ове живо-
тиње. Као награду чувари су од
сваке ухваћене свиње добијали
њену главу.

● Ахмед, најстарији слон у ре-
зервату Марзабит у Кенији, не-
давно је угинуо у 75. години.

● Ото Хенрих из Кроненберга у
Западној Немачкој недавно је па-
тентирао свој изум: машину за
прављење палачинки. У ствари
то је полу-покривени електрични
штедњак са обртном плочом за
десет тигања. Из посуде у којој
се налази замешено тесто истиче
колико је потребно за једну па-
лачинку, затим тигањ „одлази“
под покривени део где топлота
долази и од поклопца, да би се
на крају тигањ наново појавио

са већ испеченом палачинком. На
овај начин за један час може да
се испече и до 300 палачинки.

● постојбина чувене бриселске
чипке није Белгија, већ Италија.
Тајна израде ове чипке пренета
је у 15. веку из Италије у Фран-
цуску и Белгију.

● научници упозоравају: све ве-
ћа бука у градовима изазива све
веће поремећаје у здрављу. Не-

давно је група париских новина-
ра уз помоћ сонометра измерила
јачину буке на тргу светог Ав-
густина у Паризу и то у време
кад се завршава дневни посао.
Резултат је био поразан: 95 де-
цибела што превазилази и буку
коју стварају Нијагарини водо-
пади.

● длака из браде просечне деб-
љине има јачину бакарне жице
исте дебљине.

● први колонизатори Хондураса
наилазили су на тако велике ко-
личине злата да су чак и коњске
потковице правили од овог пле-
менитог метала.

● по броју својих „становника“
зоолошки врт у Западном Бер-
лину долази на прво место у Ев-
ропи. Наиме, чувари морају да се

старају за 12.500 животиња из
2.400 различитих врста. Прошле
године овај врт је имао два и по
милиона посетилаца.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ВУЧЕШ МЕ
ТАМО А
ЗНАШ ДА
МРЗИМ
ЛИЦИТАЦИ-
ЈЕ! И
УМОРАН
САМ...

РАСПРОДАЈУ СЕ СТВАРИ
ИЗ ЈЕДНЕ СТАРЕ, ОТМЕНЕ
КУКЕ! МОЖДА БУ ДОБИ-
ТИ КАКВУ РЕТКУ,
СТАРИНСКУ СТВАР!

ШТА САМ
ТИ РЕКЛА?
ПОГЛЕДАЈ
САМО!

ПРЕЛАЗИ-
МО НА СЛЕ-
ДЕКИ
ПРЕД-
МЕТ!

САМЕ
СТАРУ-
ДИЈЕ!

ДАНАС

ШТА КО НУДИ ЗА ОВАЈ ДИВНИ
ГВОЗДЕНИ КРЕВЕТ С ОРИГИНАЛ-
НОМ СЛАМАРИЦОМ НАПУЊЕНОМ
ШУШКАМА ОД КУ-
КУРУЗА?

ДВА-
ДЕСЕТ
'ИЛЈАДА!

ДВАДЕСЕТ
ДВЕ!

ТРИДЕСЕТ
И ЈЕДНА!

ТРИДЕСЕТ
ПЕТ!

ПЕДЕСЕТ!

КРЕВЕТ ЈЕ
ПРОДАТ ОНОМ
КУПЦУ ИЗ ПО-
СЛЕДЊЕГ
РЕДА!

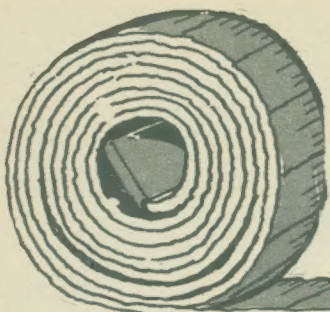

ПРОБУДИ МЕ
КАД БУДЕШ ХТЕЛА
ДА ИДЕШ КУКИ!

СМАТРАЈ ОВО
КАО МОЈ ПОКЛОН
ЗА ТВОЈ ИДУЋИ
РОЂЕНДАН!

БИТКА 3

Иако је био март и напољу дувао хладан ветар, човек се непрекидно знојио. Скидао је наочаре, брисао чело, палио цигарету, отхукивао и уздисао. Преко пута њега у удобној столици седео је његов колега, енглески трговац.

— Не разумем шта вама с континента није ту јасно — проговорио је после једног пола сата кад је већ изгледало да ће Француз почети да чупа косе. — Треба само ово запамтити: миља има 1760 јарди, један јард то су вам три стопе, а једна стопа има 12 инча. За површину све исто само дигнете на квадрат... То је све.

— А тај инч, колики вам је он — зарезао је трговац испред кога су били силни папири исписани бројкама.

— Инч — згрануо се Британац. — Па то зна свако дете. То су вам три зрна овса поређана једно до другог, али пазите не по ширини већ по дужини, овако... Француз је стегао песнице и зажмурио проклињући дан кад је постао трговачки представник у Манчестеру.

(За наше читаоце ипак ће мо рећи да је један инч раван 2,5399 цм. Замислите како је дивно дизати овај број на квадрат!)

НОС ЊЕГОВОГ ВИСОЧАНСТВА

Како ли би тек реаговао овај француски трговац који је изгубио живце кад би му неко саопштио на какав се „научан“ начин дошло до чувеног енглеског јарда. То није ништа друго до тачно растојање до врха носа енглеског краља Хенрија I, до „краја кажипрста његовог краљевског височанства“. Међутим, не верујемо да је данас енглески трговац више онако миран. Његова земља је ипак 15. фебруара 1971, после стотинак година оклевања, размишљања и дискусија, одлучила да приступи децималном систему мера који је одавно постао саставни део живота Европе. Овај прелазак толико је компликован, јер су у питању не само мере за дужину, површину, запремину, масу већ и десетини систем у новцу, да се сматра, и то по оптимистичким проценама, да ће ова земља комплетно успети да га усвоји тек тамо негде 1975. године!

Не би, међутим, било прavo прескочити ни друге земље и народе који су се ис-

такли у разним мерама и допринели општој гужви и збрци која је владала пре него што је победио данашњи метар.

ПРОСЕЧНО МУШКО ЛЕВО СТОПАЛО

На Тибету се једна мера за дужину зове **шоља чаја**. Ево како је она одмерена: један човек, кренувши са

љена као „правилна и законита стопа“.

Ипак, све границе нетачности изгледа да је тукла стара француска мера за дужину **гуаз** чија је дефиниција дословце овако гласила: „Мера различите величине а зависи и од места где се употребљава“.

Ни код наших народа није владала ништа мања збрка. Да би се одредила дужина, тежина или количина што је било неопходно при размени добара и трговини,

ло који, већ средњак. Али, како су трговци били различитог раста и разне дебљине, онај виши и крупнији могао је да изгуби у свом послу при мерењу, а онај мањи да оштети муштерију. Због тога су од најстаријих времена утврђиване узорне мере којих су трговци морали да се придржавају под претњом строгих казни.

Орландов кип у Дубровнику, око којег и данас лете голубови, није само симбол слободног града — на

Међутим, чак и кад су у питању тачно одређене мере тешко је стати на крај подвалама а камоли у време кад је требало контролисати сву ту силесију различитих мера.

ОВАКО ВИШЕ НЕ ИДЕ!

За утеху, ништа мања збрка није владала ни у другим земљама. Ипак, овако стање било је бар донекле сношљиво док се трговина одвијала у границама мањих области. Али, кад се саобраћај развио и трговина разгранала, пословања и рачуни тако су се замрсли да се ту више слабо ко могао снаћи.

У Европи 18. века која је била покривена с безброј државица трговац је морао до великих вашара да прође кроз неколико царинских баријера где се роба одмеравала и наплаћивала мерама које су важиле за то подручје. Један будимски трговац који је 1767. путовао на вашар у Краков, тужио се да му је уз пут један риф (лакат) толико порастао „да му ни два мађарска нису равна“.

Сви су се слагали да овако више не иде и да треба наћи једноставан и јединствен систем мера. Али, како?

Један француски научник предложио је да се као међународна јединица за дужину узме шестоугаона ћелија пчелињег саћа која је увек у длаку иста, ма у којој се земљи налази кошница!

Познати француски дипломата Таљеран сматрао је да као основу система мера за дужину треба узети дужину клатна на часовнику који од бија секунд на „средњој ширини цивилизованог света“ то јест на 45. степену северне ширине.

ШИПКА ОД ПЛАТИНЕ

Први који се издвојио својим предлогом био је ученик опат Габриел Мугон који је још 1670. размишљао да јединствена мера за дужину буде — један минут једног степена Земљиног меридијана. Трешало је да прође више од 100 година и да се догоде крупне промене у друштву да би се људи враћили овој замисли, да се према некој мери наше планете одреди јединица дужине којом би се лакше могло рачунати.

Догодило се то у Фран-

одређеног места, трчао је са шољом врелог чаја у руци, све док се напитак није охладио толико да је могао да га испије а да се не опече. Растојање које је он пре трчао узето је као јединица тибетанске мере за дужину.

А шта тек да се каже колика је стопа — мера за дужину која се још и данас употребљава у Сједињеним Државама и Аустралији (званично она износи 30,5 цм). Само име јој каже да је то дужина стопала, и то мушког, али немају сви одрасли људи стопало исте дужине, неки носе ципеле број 40, другима је мала и она од 45. Немци су у 16. веку овај проблем решили заиста једноставно. Једне недеље постројили су у колону 16 мушкараца који су тог јутра први изишли из цркве, измерили им лева стопала, сабрали добијене дужине и збир поделили са 16! Та средња дужина била је прим-

измишљана су разнолике мере које су важиле за уже области. Најстарије мере, нарочито за дужину, одређиване су, као и код других народа, према појединим деловима људског тела: **шана, педаљ, лакат, корак** па и ове необичне као **гњат, голијен, колено, куц, пас, раме, пупак!** Хајдуци су имали своје мере: **јелак, и дојелак**. Наиме, они су дужину тканине одмеравали од јеле до јеле! Гусари на мору нису знали за другу меру за дужину осим — **весла** — којим су премеравали опљачкану чоху и свилу!

ТРАЖИ СЕ КРЖЉАВ ТРГОВАЦ

У средњовековном Загребу најмања мера за дужину био је — **прст!** И то, не би-

подлактици овог визеа с мачем у руци забележен је дубровачки лакат! У зиду Градске куће у Загребу учвршћен је гвоздени риф или лакат, а у Грбљу, у Боки Которској на једном манастиру у зиду забележен је „**први јуначки сежањ**“ који је као дужинска мера служио целом крају.

Закидање на мери сматрало се од древних времена једним од најтежих грехова. Марко Марулић помиње такве грешнике за које нема праштања, Стјепан Митров Љубиша бележи да се они претварају у тенце — вампире, али изгледа да је од свега тога било мало важе и да је број кривомерника стално растао. У Србији кнеза Милоша мере на пијацима будно су надзираване и онај ко је закидао, нарочито на хлебу, примао је и по педесет по туру, губио право да тргује и чак бивао протеран из чаршије.

А М Е Т А Р

пуској где је дигнута прва у историји буржоаска револуција. Краљ је гиљотиниран, проглашена је Република.

Осмога маја 1790. године Уставотворна скупштина Француске одобрила је пројекат уједначавања мера и издала налог Академији наука да нађе неки једноставан систем. Комисија — Борда, Кондорсе, Лагранж, Лавазије и Тије, донела је прву историјску одлуку: да се за нове мере користи децимална скала, бројни систем чија је основа 10. Друга ко-

мисија у којој су прва три члана остала иста само су уместо Лавазијеа и Тијеа ушли Лаплас и Монж донела је другу исто тако револуционарну одлуку, да основ мере не буде антропо метријски, према неком делу човечијег тела, већ геодезијски. Одлучили су да јединица дужине буде једноставан део дужине Земљиног подневка.

Уследила су мерења једног дела париског подневка од Денкерка до Барселоне, која су била поверена Делабру и Мешану. Они су, и поред великих тешкоћа и препрека, с највећом брижљивошћу обавили своју дужност и најзад 18. жерминала године III (април 1795), Скуп-

штина је прогласила за нову јединицу дужине четрдесетмилионити део дужине париског подневка!

Од тада званична дефиниција метра гласи: метар је јединица за мерење дужине у метричком систему мера. Одређен је интернационалним прототипом који се чува у Међународном уреду за мере у Севру. То је метална шипка од посебне легуре — 90 одсто платине и 10 одсто иридијума, нарочито пресека да би била што лакша и да се не би савијала. Размак између две црте на средњем делу мотке (неутрални део) представља, при температури од 0°C и притиску од 1 атмосфере, дужину једног мет-

ра. Према том интернационалном прототипу метра начињене су копије које су подељене другим државама.

Ако се неком чини да је ова дефиниција метра тешка и компликована, ево и друге која је проистекла из најчистије потребе. Наиме, међународни прототип метра добро се чува у Севру али није искључено да би се он временом могао изменити због промена у кристалној структури легуре. Како би се тај метар у свако доба могао поново конструирати без грешке, научници су утврдили да један метар износи равно 1,650,763,73 таласних дужина светлости коју зрачи атом криптона 86,

Један француски научник предложио је да међународна јединица за дужину буде шестоугаона ћелија пчелињег саћа јер је увек иста, било где да се кошница налази!

тачније лампа напуњена криптоном 86!

ОТКРИЋЕ У ИСТАНБУЛУ

Данас је метарски систем усвојен у свим земљама света. Међународном уговору још се нису одлучиле да приђу само Сједињене Државе и Аустралија. Поред тога постоје неке земље које у унутрашњем саобраћају поред метарског система користе и своје посебне мере. Тако Руси имају своју врсту и аршин, Кина ли, чинг, шенг, тав, Јапан — шаку, ри, тсубо, Палестина — дунам, Иран — форсакх, Авганистан — аршин, ман, Арабија — драа итд.

Код нас су се старе мере сасвим изгубиле. Помињу се још само у пословицама. Рецимо: с кратким се аршином може много измерити. Недавно, међутим, стари аршин још једном је постао предмет разговора научника.

У једној запуштеној лихварској радњи у Истанбулу, у углу су стајала нека стара већ зарђала гвозђа. Међу њима су била и два аршина чија је дужина у првом тренутку збуњивала. Износила је 92 цм! Како ове мере уклопити у остала аршине који су износили: та козовани ендезе — 60 цм, чаршијски 68 цм и градињски 76 цм. Ускоро су научници закључили да се читав овај систем различитих аршина, строго утврђених по својој намени, добија додавањем шаке од 8 цм. Код највећег од 92 цм који је назван велики градски додате су две шаке. То још није било све. Једнога дана наши научници су неочекивано приметили да кад се том градињском метру дода још једна шака добија се — метар, онај четрдесетомилонити део Земљиног подневка који са човеком и његовим физиометријским јединицама нема никакве везе!

Како је дошло до овог поклапања — то засад нико не уме да објасни.

В. Смиљанић

МЕТАРСКИ СИСТЕМ

ЗА ДУЖИНУ:

1 метар (m) има 10 дециметара (dm), или 100 сантиметара (cm), или 1000 милиметара (mm).

1 километар (km) има 1000 m.
1 квадратни метар (m²) или (qm) има 100 квадратних дециметара (dm²) или 10.000 квадратних сантиметара (cm²), или 1.000.000 квадратних милиметара (mm²).

ЗА ПОВРШИНУ:

Површина земљишта се мери хектаром (ha), који има 10.000 m² или 100 ари (a), 1 ар (a) има 100 m²;

1 квадратни километар (qkm или km²) има 100 ha или 1.000.000 m².

Старе мере за површину код нас: јутро = 5.754,56 m²; ланац = 7.193,20 m²; рало и дунум.

ЗА ЗАПРЕМИНУ:

за течност 1 литар (l) има 10 децилитара (dl), или 100 сантититара = 1 кубни децилитар (cdm),

1 хектолитар (hl) има 100 l,

1 кубни метар (m³ или cbm) има 100 l,

1 кубни дециметар (dm³ или cdm) има 1000 кубних сантиметара (cm³ или ccm),

1 кубни сантиметар (cm³) има 1000 кубних милиметара (mm³ или cmm).

Стара мера за запремину код нас (за течности) био је аков = 50 l.

ЗА ТЕЖИНУ:

1 килограм (kg) има 100 декаграма (dkg), или 1000 (g), 1 декаграм (dkg) има 10 g,

1 грам (g) има 1.000 милиграма (mg) = 0,001 g,

1 метарска (метричка) или дупла цента (dz) или квинтал (q) има 100 kg.

1 тона (t) има 1000 kg.

Стара мера за тежину код нас: ока = 1,283 kg; товар је имао 100 ока = 128,3 kg.

У ВЕЛИКОЈ БРИТАНИЈИ СА ДОМИНИОНИМА УПОРЕДО С МЕТРИЧКИМ

УПОТРЕБЉАВАЈУ СЕ И ОВЕ МЕРЕ, А У АУСТРАЛИЈИ И САД САМО ОВЕ:

ЗА ДУЖИНУ:

1 миља (mile) има 1760 (yard) 1609,3 m,
1 јард (yard) има 3 стопе (foot) = 91,4 cm,
1 стопа (foot) има 12 инча (inch) = 30,5 cm,
1 инч (inch) = 2,5399 cm.

ЗА ПОВРШИНУ

1 копнена миља (mile of land) има 640 екра (acre) = 598,99 ha, 1 екр (acre) има 4.840 квадратних јарди (square yard) = 40,47 a, 1 квадратни јард (square yard) = 0,8361 m².

ЗА ЗАПРЕМИНУ:

1 империјални квартал (imperial quarter) има 8 бушела (bushel) = 290,78 l, 1 бушел (bushel) има 8 галона (gallon) = 36,35 l, 1 галон (gallon) има 4,543 l, 1 барел (barrell) има 36 галона 163,55 l.

ЗА ТЕЖИНУ:

1 (дуга) тона (long ton) има 20 центвејта (centweights, cwt) или 2.440 фунти (pounds, lbs) 1016,048 kg, 1 квартал (quarter) има 28 фунти (или libri, lbs = 12,7 kg, 1 фунта или либра (pound, lb) има 16 унци (ounce, oz) = 453,29 g, 1 унца (ounce) = 28,3495 g.

СПЕЦИЈАЛНЕ МЕРЕ СУ:

1 географска миља = 7.420,40 m,
1 морска миља (немачка) = 1,852 m,
1 наутичка миља (САД) = 1.853,25 m,
1 метарска регистарска тона (бродска мера) = 2,8315 m³,
1 регистарска тона (британска) = 2,83161 m³,
1 морски чвор (за мерење брзине брода) 14,62 m.

СТОПА КОД СТАРИХ НАРОДА:

Египат — 0,26 m
Асирија — 0,324 m
Персија — 0,32 m
Грчка — 0,296 m
Рим — 0,2957 m
Француска — 0,32484 m (pied)
Енглеска — 0,3048 m (foot)
САД — 0,3048 m (foot)
Русија — 0,304 m

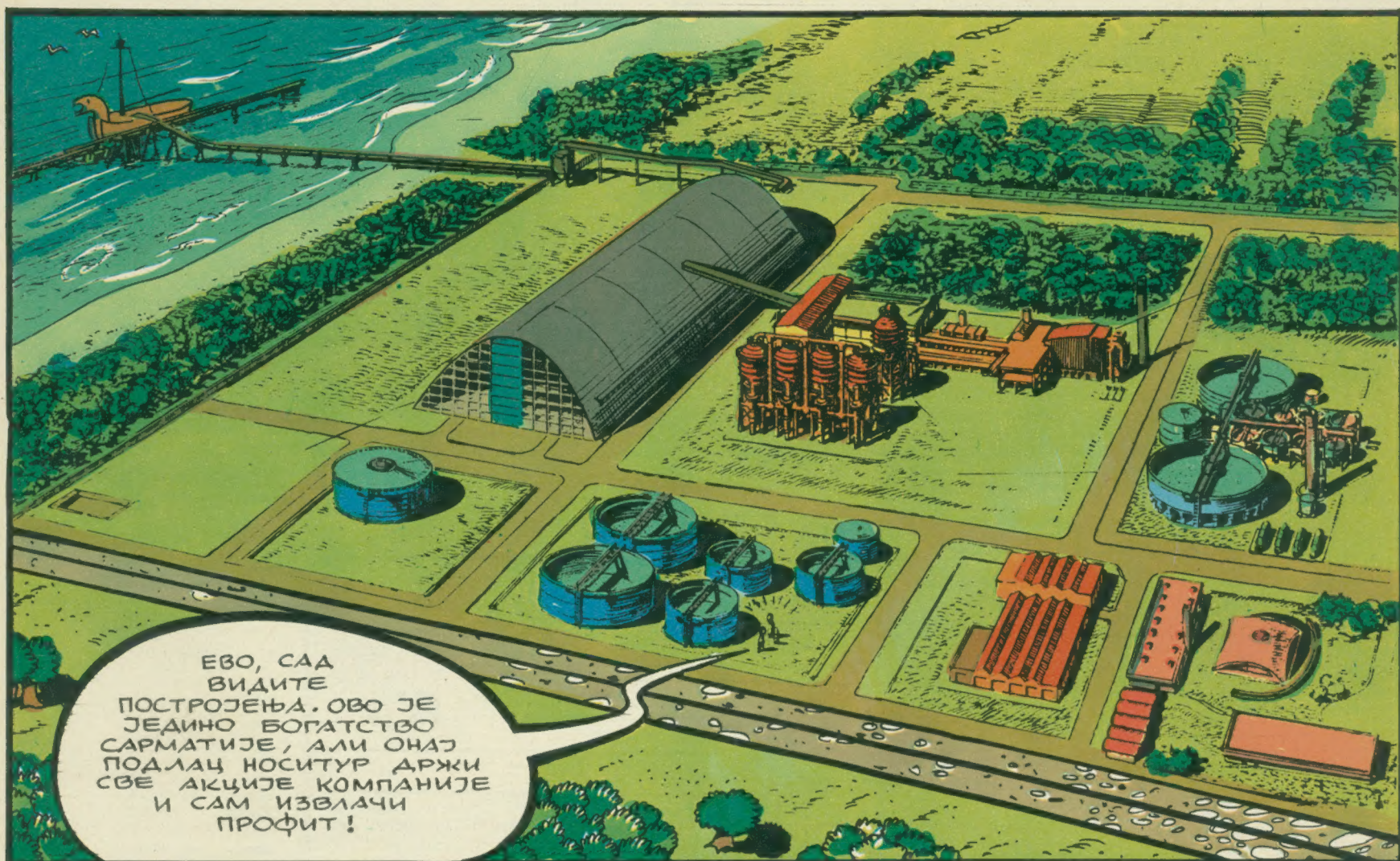

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н.ЛЕКИЋ

Л.СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО
ПОВЕРЉИВО

ЕВО, САД
ВИДИТЕ
ПОСТРОЈЕЊА. ОВО ЈЕ
ЈЕДИНО БОГАТСТВО
САРМАТИЈЕ, АЛИ ОНАЈ
ПОДЛАЦ НОСИТУР ДРЖИ
СВЕ АКЦИЈЕ КОМПАНИЈЕ
И САМ ИЗВЛАЧИ
ПРОФИТ!

ЈОШ НАМ
НИСИ ОБЈА-
СНИО ШТА
СЕ ОВДЕ
ПРОИЗВО-
ДИ!

У КОНТЕЈНЕРИМА
НАСТАЈЕ ПРОЦЕС ФЕР-
МЕНТАЦИЈЕ И CAULIS,
ОДНОСНО СМРАМИРИС,
ИЗ НЕУТРАЛНОГ ПРЕЛАЗИ
У КИСЕЛО СТАЊЕ!

СМРАМИРИС
(ЛАТИНСКИ CAULIS)

У КИСЕЛЕ ЛИСТОВЕ
ЗАМОТА СЕ МЛЕВЕНО
МЕСО, ПА СЕ ЗАМО-
ТУЈУЦИ ТРЕТИРАЈУ
НА ВИСОКОЈ
ТЕМПЕРАТУРИ
10 ЧАСОВА!

ТАКО СЕ ДОБИЈА
ПРОДУКТ КОЈИ
СМО ПО НАШОЈ
ЗЕМЉИ САРМАТИ-
ЈИ НАЗВАЛИ САР-
МА! (ИЛИ ОБРАТ-
НО?)

ЈЕДИНИ
ЈЕ НА СВЕТУ
ПРАВИМО, АЛИ
НОСИТУР НЕ ДАЈЕ
НАРОДУ НИ ДА ЈЕ
ОКУСИ ВЕК СВЕ
ИЗВОЗИ У ВИЗАН-
ТИЈУ!

АЛИ, САРМАТИ
ТО ВИШЕ НЕГЕ ДА
ТРПЕ. ЕВО ЧУЈТЕ!

ДОЛЕ НОСИТУР!
САР-МА НА-МА!

ДОБРОВОЛАЦ СА НОВОГ ЗЕЛАНДА

НАЈТЕЖЕ
РАЊЕНИКЕ ПОСЛЕ
ДЕСАНТА
»КОЊИЧКИ СКОК«
ХИРУРГ
РОЦЕРС ЛИНДЗЕЈ
ОПЕРИСАО ЈЕ
У ШУМИ: БОЦА
ЗА ТРАНСФУЗИЈУ
ВИСИЛА ЈЕ О ГРАНИ!

Рука ми је била сигурна. Чудно, али овога пута чело ми се није оросило знојем што ми се иначе често дешава кад оперишем.

Увек сам волео медицину, нарочито хирургију, али никада ни у сну нисам могао помислити да ћу са Новог Зеланда стићи у шуму изнад Дрвара и да ћу оперисати и лечити партизане у Југославији. А управо овог часа баш сам то радио.

Рат ме је одвео у свет. Не знам зашто је избио. Све ми је у вези са њим било бесмислено и ужасно. Вукао ме је као хоботница када шчепа своју жртву и одвлачи у дубину мора. Морао сам да пођем: Нови Зеланд је регрутовао војнике у саставу британске армије. У Африци сам их лечио после повратка из пустињских борби с Ромеловим јединицама. Касније, крајем 1943. када сам пребачен у италијански град Бари, оберучке сам прихватио понуду савезника да пређем на Вис и помогнем партизанима у Југославији. Чуо сам да се боре за своју и људску слободу а то је за мене већ имало сасвим другачији смисао од оног који ме је повукао у рат. Прихватили су ме као свога. Прво су ме послали у Хрватску а затим у Дрвар. Мој је задатак био да оснујем болницу.

БИО ЈЕ МАЈ

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Сада сам био ту, у Дрвару, и радио свој стари посао. Операцији је присуствовало и неколико партизанских лекара и болничара којима сам за време операције показивао и нове захвате у хирургији. Рањеник на столу болно је јечао. Сто на коме је лежао био је дрвен, а кућица од брвана са једним јединим одељењем — операционом салом. Имала је под од набијене земље и мале прозоре кроз које је једва продирао светлост. Целу партизанску болницу добро смо сакрили у шуми.

Био је мај 1944. Шума се купала у зеленилу. Свима нам је пријао свеж планински ваздух који је испуњавао просторију кроз отворене прозорчиће.

Све је дошло изненада: прво се чуло нешто налик на пискаво звиждање а онда су брвнаре потресле заглашујуће експлозије бомби у близини.

— Немци! — викну комесар Борко и јурну према вратима да види из ког правца долазе авиони. — Одавно они ово спремају, проклетници! — грдио је на сав глас. — Али, неће им успети!

Пожурио сам да завршим операцију. Срећом, био сам при крају. Брзо смо изнели рањеника и пренели га у шуму. До ујутру цела болница је склоњена дубоко у планину.

Иако сам био уморан, те ноћи нисам могао ни ока да склопим. Заспао сам тек пред зору али сам се стално трзао. Одједанпут, страховите експлозије у граду готово да су ме избациле из кревета.

Навикнут на овакве ситуације брзо сам се обукао и истрчао напоље. Погледао сам на сат: било је 6,35. Значи, Немци су ипак открили да је Тито са Врховним штабом у Дрвару, синило ми је кроз главу. За напад су изабрали баш данашњи дан, јер је његов рођендан!

Још се нисам честито ни повратио од запрепаштења кад су се у 7,10 појавиле и немачке теретне јединице тражећи место у близини града где би слетела. Довлачиле су нова појачања.

Прави десант! Са места где сам се налазио, горе на брду, град се видео као на длану. Стајао сам као опчињен. Доле је већ врело као у котлу. Облаци дима измешали су се са пожарима. Сваког часа неко је претрчавао улицама. Митраљеска и пушчана ватра нису престајале.

Потрчао сам у правцу шуме где се налазила болница. Морао сам да будем тамо. Око три по подне почели су да пристижу први рањеници из Дрвара. Четворици смо дали трансфузију: боце са крвљу окачили смо о гране!

Сви рањеници били су забрину-

ти. Одлучио сам да са комесаром Борком сиђем у Дрвар. То је било тешко извести јер су борбе пламтеле у целој долини око града и у граду. Сакрили смо се испод неких стена чекајући да падне мрак.

У долину смо стигли после сумрака. Пробили смо се до зграде где су се налазиле просторије санитетског штаба. Унутра су нас дочекали дим и нагореле греде. На поду је лежало неколико мртвих немачких војника.

НАПАД НИЈЕ УСПЕО

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

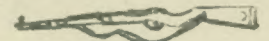
Док су меци фијукали на све стране, идући поред зграде опрезно смо кренули према згради британске мисије која је такође била у Дрвару са Врховним штабом. Нашли смо само спаљене остатке. Партизан који је претрчавао улицу показао нам је кућу у коју су се Британци склонили. Доспели смо и до ње али унутра нисмо нашли ниједног Енглеца.

Ноћ је пролазила. Под заштитом мрака и једна и друга страна се прегруписавала и тражила бољи положај. Пуцњава је престала само за кратко време. Ракете које су осветлиле небо биле су знак да пар-

тизани крену у нови напад јер су из немачких авиона, који су поново надлетели град, почели да падају нови падобрани о чије су куполе, уместо људи, висили пакети са муницијом, бацачима и гранатама.

У граду нисам могао да помогнем. Одлучио сам да се вратим у болницу, горе у шуми. Морао сам то учинити што пре јер се ближила зора а тада ће ми тешко поћи за руком да се извучем. Срећом, успео сам.

У болници је све било мирно. Новим рањеницима већ је пружена помоћ. Поподне нам је саопштена радосна вест: Врховни штаб и друг Тито успели су да се повуку из Дрвара. За партизанску болницу стигло је наређење да сачека део једине бригаде која треба да наиђе и да се повуче с њом.

Много касније, кад се рат завршио, и кад сам се вратио на Нови Зеланд, сазнао сам једну за Тито успели су да се повуку из Дрвара 25. маја 1944. године био је једини немачки ваздушнодесантни напад у току целог II светског рата који није успео. А имао је звучно име — коњички скок!

Др Роцерс Линдзјеј

Прве бомбе пале су недалеко од брвнаре. Срећом, операција је била при крају.

УМЕТНОСТ ДАЛЕКОГ ИСТОКА -

НЕЖ ИГРАЧ

ДЕВОЈКА СА ШЕШИРОМ, XX век

ИГРАЧКЕ, XX век

МИНИЈАТУРНА СКУЛПТУРА, XVII век

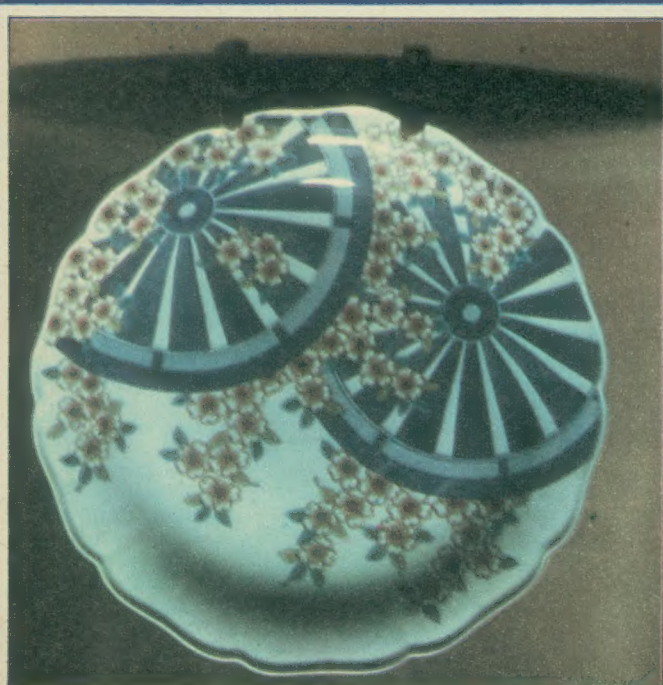

КУТИЈИЦА, XVII век

ЈАПАН (2)

НЕ КЕ

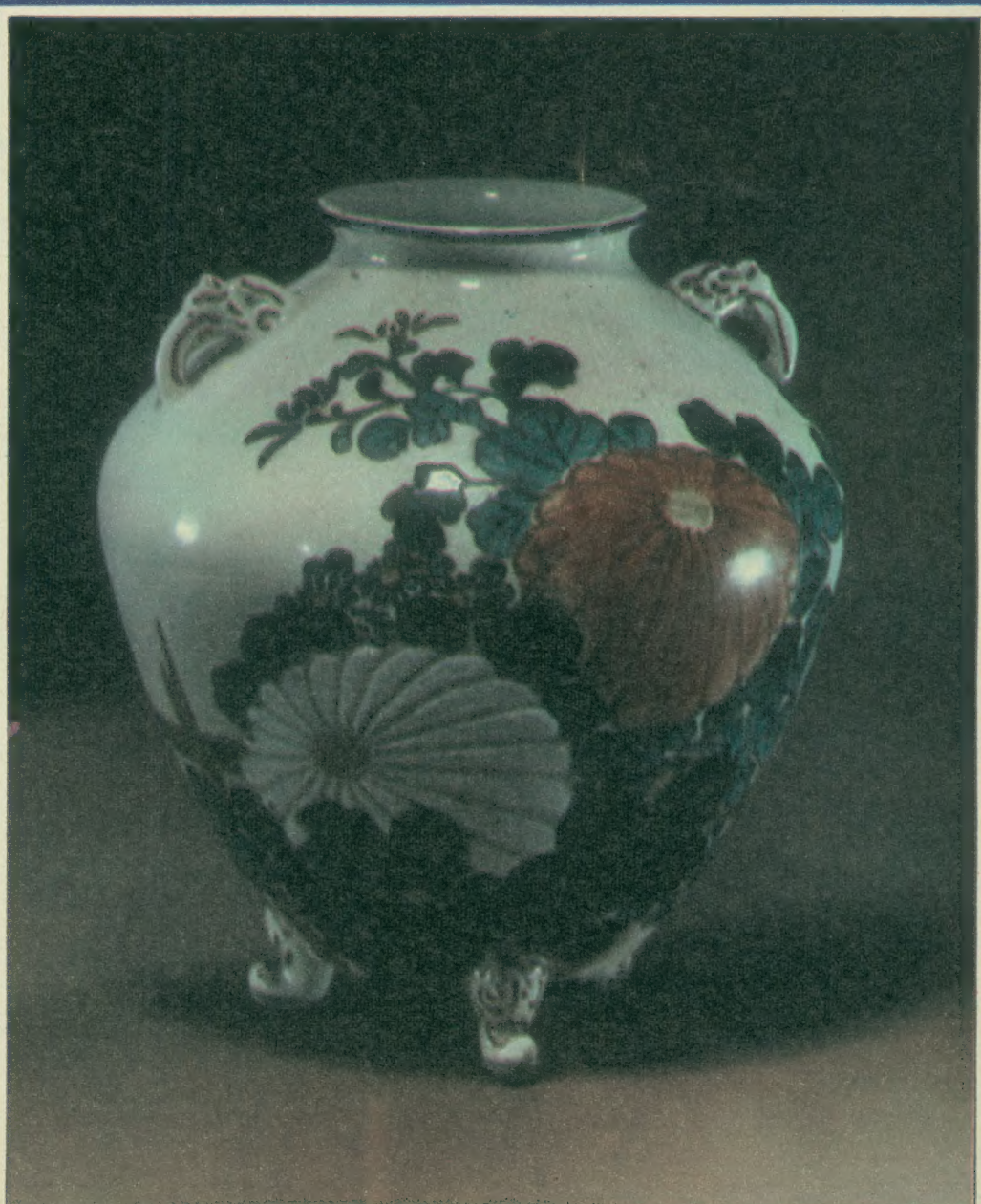
Европа се упознала са јапанском уметношћу тек у 16. столећу, а три века касније јапански предмети за свакодневну употребу већ су украсили домове најимућнијих. Израђени руком уметника, одликовани су се лепотом линија, складношћу боја и најфинијом обрадом.

ЧИНИЈА, рад Имаизуми Имаемона, XX век

ХОТЕИ, бог благостања, XVIII век

ВАЗА, XVIII век

ФОКЕРОВ БИЧ СЕЈЕ ПАНИКУ

КАД СУ НЕМАЧКИ ОФИЦИРИ ДОШЛИ У ФАБРИКУ И ПОГЛЕДАЛИ ЕЛИСУ НОВОГ АВИОНА, РАЗОЧАРАЛИ СУ СЕ: ОД ЧЕЛИЧНИХ ПЛОЧА НИЈЕ БИЛО НИ ТРАГА.

већ препознали француски извиђачки авион моран-сол није.

Ваздушне борбе, борбе авиона против авиона биле су у то време ретке јер су посаде углавном биле наоружане само револверима и обичним војничким пушкама и зато је разумљиво што су немачки пилоти били без брижни. У време избијања I светског рата митраљези су били монтирани само на неколико авиона у Француској, Немачкој, Русији и Великој Британији. Из митраљеза је гађао извиђач који је седео иза пилота па је могао да пуца само бочно, или је митраљез био монтиран испред предњег седишта. Митраљеска ватра је била непрецизна јер су гађа-

тим, искидати елису на комаде.

Вести које су стизале у немачку команду наредних недеља потврдиле су истинитост приче двојице преживелих пилота. На исти начин настрадало је још неколико немачких авиона. Команда се замислила. Пилотима су дали наређење да беже чим примете француске моране!

Али, то није било никакво решење јер је то значило да ће убудуће савезници моћи да покрећу своје трупе како желе а да Немци о томе ништа не знају. На оружје треба одговорити оружјем, и то још бољим. Али како? Најлакше је било докопати се неког морана, расклопити митраљески систем и проучити га. Међутим,

је ојачана челичним плочама које су одбијале оне метке који не прођу између кракова елисе. Али изум је могао бити и опасан — одбијени меци лако су могли да погоде самог пилота.

ЗОВИТЕ ХОЛАНЂАНИНА!

Немци нису смели да оклевају. Француски морани постали су права мора за њихову авијацију. Одмах је позван Холанђанин Антони Фокер. Једино је он могао у тако кратком року да угради на њихове авионе француски изум.

Фокер је свој први авион конструисао између 1910. и 1911. године. Нудио га је многим земљама али су га редом одбијали сумњави у његове конструкторске способности. Многе зем-

ства узео је свој авион Фокер Е-1. Тачно после 48 часова јавио је немачкој команди да је авион спреман за пробу.

Када су високи официри дошли у фабрику и бацили поглед на елису авиона били су разочарани: од челичних плоча није било ни трага. Тек кад им је Фокер приказао рад митраљеза мало су се раскривили. Фокеров изум био је невероватан напредак у наоружању авиона: елиса је била повезана са окидачем митраљеза који је пуцао само када елиса дође у одређену тачку, односно када зрно може да прође између кракова елисе. И не само то: пилот је могао да пуца кад жели, што значи да окретање ели-

Ан је био веома а време лепо. Пролеће се ближило крају. Била је 1915. година. Први светски рат већ је захватио велики део Европе.

Четири немачка извиђачка авиона авијатик Б-П лете су дубоко иза линије фронта изнад француске територије. Пилоти су осматрали терен и положаје француских трупа. Подаци које су прикупљали били су драгоцени за немачку ратну команду.

У то време од авиона, углавном начињених од платна и дрвета, није се много ни тражило. Једини задатак им је био да осматрају непријатељске положаје и да обавештавају своју артиљерију на земљи о одступањима путања топовских зрна.

КАО КИША

Вођа групе немачких авиона на руком је дао знак осталим пилотима да је време за повратак. Све што су могли да виде — видели су. Више није било потребно да се задржавају. И баш у том тренутку у даљини се појавила црна тачка која се брзо кретала према њима.

Немачки пилоти нису се много узнемирили нити су покушали да беже иако су

ње ометали и вибрације мотора и ваздушне струје.

Моран је ишао право на Немце. Неочекивано кроз елисе француског авиона на њих се осула киша митраљеских метака. Два немачка авиона суновратила су се на земљу горећи као буктиње. Преостала двојица Немца дала су се у панично бекство.

ПОМОГАО ЈЕ СЛУЧАЈ

Одмах је извештена немачка команда. Али речима преживелих пилота о авиону са кога митраљез пуца кроз елису нико није веровао. Чак су их смејали и озбиљно укорили због ширења лажних вести!

Њихова прича заиста је изгледала фантастично јер се у то време сматрало да је тако нешто технички неизводљиво. Наиме, двокрака елиса авиона окрене се 1.200 пута у минути, односно за то време пролази кроз једну тачку 2.400 пута. Ако се пуца кроз поље елисе која се окреће постоји вероватноћа да ће између њених кракова проћи само првих двадесетак зрна, и то правим чудом! Остала ће, међу-

Французи су добро чували свој изум.

Немцима је сам случај ишао на руку. Техничко решење француског авионског митраљеза донео им је као на длану познати француски пилот Роланд Гарос који је, приликом једног извиђања, због квара на мотору свог авиона морао да слети на немачку територију.

Заробљени пилот и његов авион сместа су пребачени на најближи немачки аеродром. Стручњаци су прегледали митраљез и елису. Изум је био веома једноставан: задња површина елисе била

је касније су жалиле због свог поступка али више ни су могле да исправе пропуштено.

Увређен и одбачен Фокер се најзад обратио Немцима и они су га прихватили. И сада је овом Холанђанину наложено да на што већи број немачких авиона угради митраљески систем по угледу на француске моране. Посао је био једноставан, али је рок за његово обављање био ужасно кратак — само 48 часова!

„Довољно ми је и толико времена“ — одговорно је и одмах прионуо на посао. За уграђивање митраљеског си-

стема није морало да активира окидач.

Тек кад је авион полетео и кад је митраљез испробан у ваздуху официри су били одушевљени. Фокер Е-1 предат је немачком ваздухопловном асу Освалду Беккеу који је са новим Фокеровим изумом сејао панику међу француским пилотима. Назвали су га „Фокеров бич“.

После успешне пробе по чела је серијска производња ових авиона али под именом Фокер Е-2 који је немцима донео превласт у ваздуху.

Фокер Е-2 није био последње дело „малог Холанђанина“. После усавршеног Фокера Е-3 конструисао је трокрилац Фокер др-1 на коме је пилотску славу стекао „дрвени барон“ Манфред фон Рихтхофен. После рата Фокер је конструисао још неколико модела авиона. Његовим авионом истраживач Берд надлетео је Северни пол. Фокер је умро у децембру 1939. године.

В. Т.

Оштра зима и дубок снег највећи су непријатељи ганконогих срна. — Моју срницу Бамби нашли су потпуно беспомоћну и ја сам је неговала целе зиме — каже Симона.

— Моје куће ни кад одрасту никад неће дајати на децу — каже мали Рок из Томачева. — Откад их имам, сва деца из суседства скупљају се у нашем дворишту да се с њима играју.

Ово су Мојца и Цезар, два нераздвојна пријатеља. Чим Цезар чује да мајка тове девојчицу, он полази да је тражи. Мојца га тада награди цвећем које Цезар омирише па — поједе.

ОБОСТРАНА ЛЉУБАВ

Свака купљена играчка пада у заборав пред живом: псићем који је тек прогледао па се неспретно гега, мачетом које бесно насрће на лопту што измиче његовим шапцама, срном са најлепшим и најтоплијим очима на свету, веверицом која жудно гледа у орах што га дете држи у

руци. Веверица као да осећа да ће јој дете дати тај орах. Оно ће то и учини, с много љубави. Јер, децу и не треба учити љубави према животињама; она им је урођена као потреба за сном или игром. Љубав је обострана — о томе нам прича ова страна.

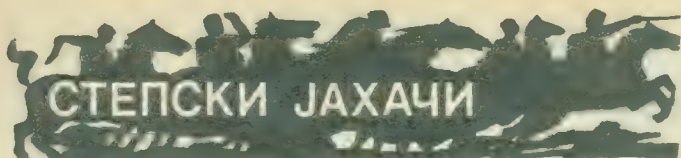
Често у балканским кућама пролази прста постојеће не орнах за пражње. Велики нас неће разговарати о овоме, дете га да тражи прву и пражње да га омирише и врати га у двориште.

У Грчкој у Салоници Бубојца сви их познати. Често су заједно. Један на бичику, други на магарењету. Не знамо како усклађују брзине, али је сигурно да својим „догонима“ не спајају карике.

У дворишту гостионице Шерок, на путу казана из Астоније, воли са Ђорџу, постојеће мали домански пип. О доманцима се стара гостионицарева кћи Мада која пријатеља са свих малишана који се додедића.

ЈЕДАН ЈЕ СТЕП

Прекорни погледи његових козака толико су пекли атамана да је вољену лепотицу Мијарку бацио у Волгу

Са главом наслоњеном на стабло, утонуо у бол, Стењка није осећао ни кишу ни јесењи ветар. Испред њега, пружао се широки друм. У даљини назирали су се црвени кровови села на пољској граници.

Грактање одјекну шумом и Стењка подиже главу. Једна за другом, слетале су птице на греду, на којој се њихало тело његовог обешеног брата — козачког атамана Ивана Разина.

Кнез Јуриј Долгоруки није имао милости према њему и сурово га је казнио што је својевољно напустио рат против Пољака и са својим козацима се вратио на Дон.

Стењка загреба кору ноктима. Докле ће козаци морати да трпе власт руских кнежева и бојара? Докле ће пред тешким порезима, које су у природи и новцу морали да плаћају, да се повлаче на југ према Дону, Волги и даље према Уралу? „Ако мене изабери за атамана, помислио је, дићи ћу устанак!“

Две године касније, четири лађе испловиле су из утврђеног прадића на Дону. На једној, је био нови козачки атаман — Стењка Разин.

КОМАНДАНТ ЧУПА КОСУ

На месту где се Дон најближе примакао Волги Стењка је бацио сидро. Улогорио се на обали између две велике реке и стао да чека бојарске лађе трговаца из Москве и Казања које су сваког пролећа кретале према Астрахану. Ако заплени њихове богате товаре, доћи ће до новца по требном за набавку оружја и хране за побуњене козаке.

Једног јутра, кроз измаглицу се указала трговачка флота. Високо на јарболима лепршале су се бојарске заставе. На прамену сваког брода стајали су цареви стрелци ослободени на мускете, а на зачељу се налазила велика лађа препуна окованих робијаша.

Једна по једна пристајале

су уз песковиту и пуну обалу. Тај тренутак су чекали козаци. Са исуканим сабљама јурнули су из трске у којој су се дотле скривали. Изненађени царски стрелци нису пружили јак отпор и убрзо се козачка застава завијорила на челној лађи.

Стењка је наредио да се робијашни пуне слободу и већина је одмах пришла козацима. Појачан са хиљаду пет стотина нових људи, Стењкин одред се упутио према Царицину, данашњем Волгограду. Прошли су поред овог утврђеног града усред дана, пркосећи тешким топовима на бедуима. Стењка је имао срећу: посада крај топова није

испалила ниједно ђуле на његове лађе јер је барут био овлажен. Њен командант чупао је косе од беса.

Неколико недеља касније, Стењкина мала флота је упловила у Каспијско море, прошла крај Астрахана и упутила се на север уз реку Јајик све до истоименог градића.

ЧЕТИРИ КАЛУЂЕРА

Једног јутра, почетком лета 1667. године, четири калуђера појавила су се пред капијом Јајика (данашњи Уралск). Не слутећи превару, стражар их је пустио и за њима закључао огромне вратнице.

Ускоро, испред градских зидина зачуо се топот. Брежуљци су оживели. Козаци су, неки на коњима а многи пешице, јуришали на град.

Па ипак, царски стражари на зидинама нису опалили ниједан метак јер их је Стењка, са тројицом другова, држао на нишану.

Разваливши капију, козаци су се као река слили у град. Царски стрелци су узинцали пред њиховим сабљама и сељачким секирама. Ускоро су козаци славили победу.

Степом се као муња пронала вест о првим победама Стењкиних устаника. У његов одред стално су пристизали нови људи. Бојари су се дубоко замислили. Атамман Разин им је омео све планове у јужном делу Русије. Цар је зато поставио кнеза Прозоровског за астраханског губернатора из давши му наређење да ухвати Стењку живог или мртвог.

У пролеће 1668. године чувени атамман кренуо је са 40 лађа и 2000 људи из Јајика кроз Каспијско море према персијској обали. Нападао је и пустошио руске и персијске градове подјед

нако. Сабљом је крчио пут кроз улице Дербента, Бакуа, Ферахабада, Астрабада и других градова, остављајући за собом рушевине и очај. Осветнички бес завладао је козацима и они више нису разликовали праве непријатеље од недужних татарских племена.

Због тога се и персијски шах подигао против Стењкине војске. Упутио је 50 бродова на козаке који су, изморени сталним сукобима са Татарима, исцрпљени болешћу и глађу, били на измаку својих снага. Па ипак, у же стоком сукобу, козаци су успели да до ногу потуку шахову војску, али су због великих губитака морали да се са преосталим лађама повуку на Дон.

ПАО ЈЕ И АСТРАХАН

У пролеће 1670. године козаци су освојили прво Цари

Козаци су се као река слили у град. Царски стрелци су почели да узмићу.

СТЕЊКА РАЗИН

цин, а затим Астрахан на Волги. Град је био добро утврђен: 400 топова стајало је на бедемима, а прилаз Астрахану с реке чувала је јака царска флота. Па ипак, Стењка Разин усудио се да га нападне. У ноћи 22. јуна козачка коњица извршила је јуриш, а истовремено, зачула се велика граја с реке — то су брзе Стењкине лађице као осиге нападале царску флоту.

У граду је настао метеж. Охрабрани близином устаника, грађани Астрахана напали су посаду утврђења. Чак се и део царских стрелаца побунио против официра и придружио Стењки. Тако је козачки атаман располагао са две војске: једном изван зидина и другом у самом граду. Отпор бранилаца био је убрзо сломљен и кључна тврђава јужне Русије пала је у руке козака.

Следећег дана и целе ноћи у Астрахану је владало неописиво славље. Народ је клицао победнику који је, на свом броду, приредио праву гозбу. Ослоњен на источњачки тепих, окружен својим највернијим козацима, Разин је испијао врчеве медовине. Поред њега је клечала лепотица Мијарка, кћерка персијског принца Манедн Кана кога је потукао у поморској бици.

НЕ ВОДИ ЖЕНУ У РАТ!

Шеснаестогодишњу црнооку лепотицу заробио је тада неки борац и по старом козачком обичају, прве вечери по бици, поклатио свом атаману. Стењка се одмах заљубио у њу и заборавио прву козачку заповест која је гласила: не води жену у рат! Мијарка је такође заволела свог грубог и снажног „господара“ чија је заправо била робинја, јер је, после пораза персијске флоте, спасао живот њеном брату и пустио га на слободу.

Те ноћи после заузимања Астрахана, неколико пијаних другова задиркивало је Стењку због пажње, недостојне козака, коју је поклањао једној — жени.

Атаман је већ дуже време на примећивао прекорне погледе својих људи и незадовољство које је расло међу њима. Козаци су веровали да се персијска лепотица испречила између њих и њиховог атамана. Стењка је знао да они никад неће имати разумевања за његову љубав према Мијарки. И сами су оставили код куће жене и децу и тражили од свог атамана да се понаша као и они.

Наслоњен на меке ћилимове, Стењка је дубоко размишљао. Медовина му је помогла да се одлучи: његово одрицање морало је бити веће него њихово. Тешка срца, устао је и, како легенда каже, обратио се реци:

— О, Волга, склопићу са вез с тобом!

Мијарка је, слутећи што ће се догодити, немо стајала крај њега. Загрливши је, Стењка је наставио:

— Волга, мајчице рођена...

Предосећајући несрећу, козаци су се утишавали.

— ...Прими лепотицу!

И с тим речима Стењка баца девојку у реку. Таласи

су се склопили над њом, а козаци су погнули главе и скинули шубаре.

»КРВАВИ КНЕЗ« ПУСТОШИ ПОВОЛОЖЈЕМ

Сељачки устанак наставио је да се шири. Разин је прво заузео Саратов (данашњи Кујбишев) и Самару, а затим је, септембра 1670. године кренуо на Симбирск (данас Уљановск). Да би се супротставио козацима, цар Алексеј Михајлович је позвао у помоћ најамнике из Пруске. Европа је с узбуђеном пратила догађаје у да лекој Русији. Сви су стрепели да устаници не крену на Москву, јер би то био крај руске царевине.

Уместо да тако учини, Стењка Разин је губио драгоцене време испред зидина утврђеног Симбирска. Најзад је претрпео пораз и рањен ударцима сабље наредио повлачење према Дону. За њим је кренуо кнез Јуриј Долгоруки на челу добро увежбаних царских пукова.

Кнез Долгоруки је за мање од три месеца погубио једанаест хиљада људи, највише сељака. Стењкиних присталица, који нису успели на време да побегну из својих села. „Крвави кнез“, како је добио име, огњем и мачем је пустошио Поволожјем. Дуж друмова поставио је хиљаде вешала и кочева на које је натицао главе побуњеника.

Опорављен од рана, Разин се спремао да дочека цареву војску. Кнез Долгоруки је сазнао преко својих ухода да се вођа устанка налази у граду Кагаљнички. Тамо је послао с групом козака свог атамана Корнила Јаковљева који је 14. априла 1671. године успео да зароби Стењку Разина и да га затвореног у кавезу спроведе у Москву.

ВОЗИЛИ СУ ГА У КАВЕЗУ

Кад су се на хоризонту указале позлаћене куле главног града, спроводници су исцепали ухваћеном атаману богату одећу од јеленске коже и натукли му исцепане рите. Тако одевен, врата стегнутог гвозденом огрлицом, али усправан у свом кавезу, превезао се Московом. На улицама, између двоструког реда стрелаца,

народ се тискао да види Стењку.

Одвели су га право у мучилиште где су му ломили удове и месо кидали услијаним клештима. У смирају да на бачен је на свежањ сламе у тамницу.

Од раног јутра, 16. јуна 1671. године, огромна маса света стајала је на данашњем Црвеном тргу и чекала да види последње тренутке Стењке Разина. Троструки ред стрелаца био је постављен око губилишта.

Тешком муком, измрцварени Стењка попео се на

губилиште, а онда је одлучно пришао целату.

На тргу је завладала мукла тишина. Целат је обема рукама подигао секиру. Првим замахом одсекао му је десну руку, а другим лево ногу.

Кад су утихнули ударци секире, окупљени народ са стрепњом је очекивао да Стењка јаукне. Али његове усне остале су чврсто стиснуте. И умро је тако, пркосно нем, после трећег удараца којим му је целат одрубљено главу.

НАПРАВИТЕ САМИ

КУТАК ЗА ДЕВОЈЦИЦЕ

ЗА ПЛАЖУ

М ада право лето још није почело предлажемо вам да на време припремите гардеробу за велике врућине — блузе и огртач за плажу.

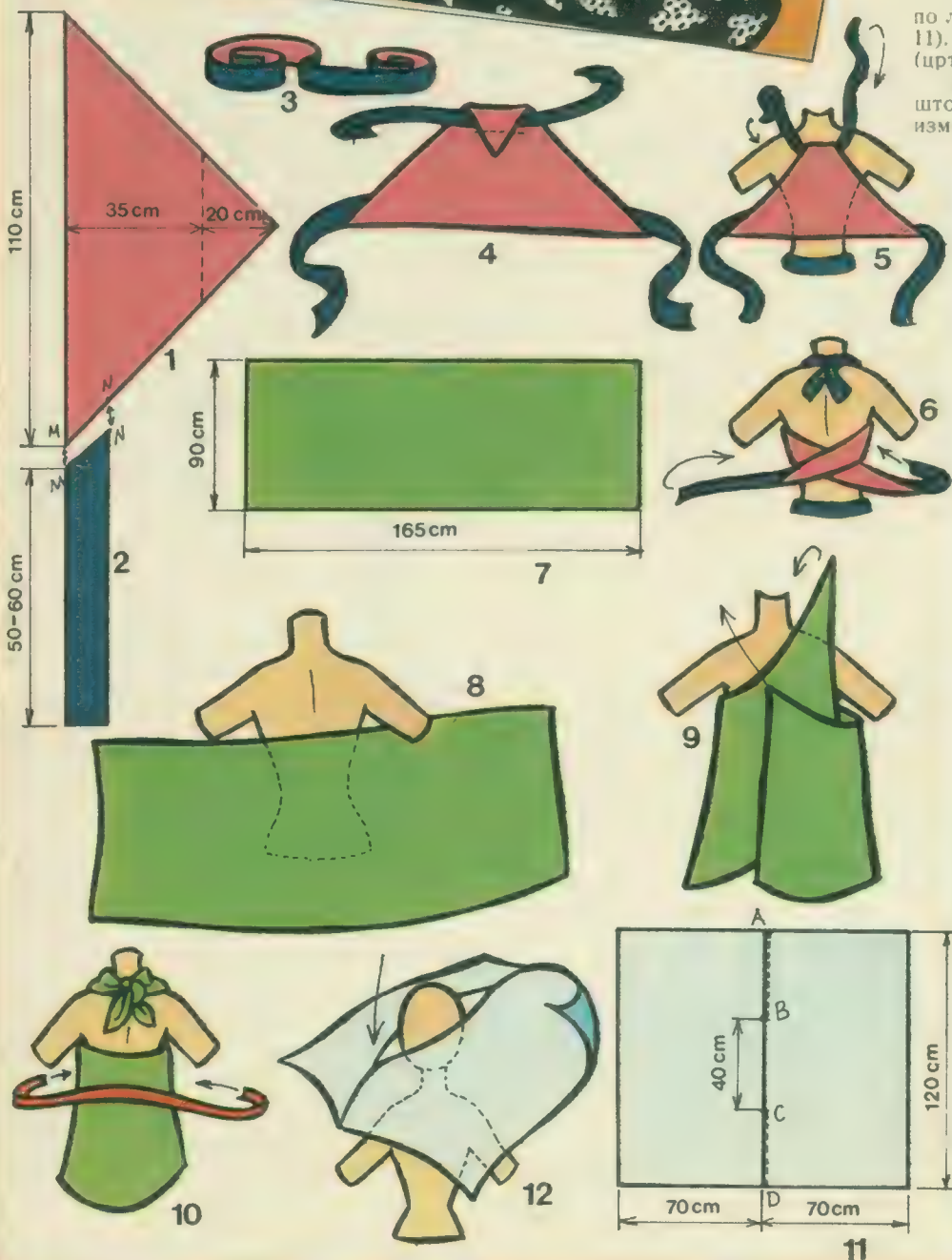
Од материјала су вам потребни: троугласта марама, шири правоугаона марама, две траке дугачке 50—60 см, једна трака од 80 см и два фротирска убруса величине 120 x 70 см. Најважније од свега је да се придржавате нашег упутства. У том случају блузе и огртач могу сашити и они којима шивење није најјача страна.

БЛУЗА I: на троугласту мараму чије су димензије дате на нашем цртежу број 1 ушито на обе стране по траку дужине 50—60 см (црт. 2) и то у тачкама М и N. Затим пресавијте врх мараме на растојању од 20 см (црт. 1) и по цртицама прошијте (црт. 4). Кроз добијени отвор провучите траку (црт. 3) и ето готове блузе (црт. 4). Блузу овако обуците: мараму ставите преко груди а крајеве горње траке вежите око врата (црт. 5), затим мараму укрстите на леђима и вежите напред (црт. 6).

БЛУЗА II: комад тканине или ширу мараму правоугаоног облика (црт. 7) ставите на леђа (црт. 8), пресавијте напред а крајеве вежите око врата као што видите на цртежу 9. Затим око струка вежите две или три траке у другој, живљој боји или ставите два-три тања каиша — то је сада веома модерно (црт. 10).

ОГРТАЧ ЗА ПЛАЖУ: два убруса димензија 120 x 70 см спојте по линији обележеној словима АВ и CD (цртате линије на цртежу 11). Отвор који је остао између В и С служи да се глава провуче (црт. 12).

ПАЖЊА! За обе блузе и огртач димензије могу бити и мање што зависи од висине и обима. Дате димензије одговарају висини између 150 и 160 сантиметара

У ЖИВОМ БЛАТУ

УЈАК МЕ НЕЋЕ
ТРАЖИТИ СВЕ ДО
ВЕЧЕРИ, ДОК НЕ ПО-
МУЗЕ КРАВЕ, А ТАДА
ЋЕ ВЕЋ БИТИ КАСНО.

Од обале сам био удаљен око четири метра када сам осетио да сам се заглибио у блато и да тонем. Узалуд сам покушавао да се ишчупам и вратим. Меко блато лепило ми се за ноге и вукло ме наниже. Немоћан и на измаку снаге осећао сам да полако тонем све дубље.

Уплашен, грчевито сам покушавао да се ишчупам из блата и да се докопам плићака. Праћакао сам се и упињао све мишиће, али узалуд. Грозничавим погледом тражио сам нешто за шта бих могао да се ухватим. Угледао сам само једну дебљу грану на површини и испружио руку да је дохватим. Међутим, она је била исувише далеко.

Мада никог није било у близини, почео сам да дозивам у помоћ. Осећао сам да ми тело малаксава. Кад ми је житко блато допрло већ до појаса, могао сам да покренем само руку.

НА СРЕДИНИ РЕКЕ

Било ми је дванаест година, када су ме родитељи из Сиднеја, где смо живели, послали ујак у Јужни Квинсленд, у Аустралији. Ујак је живео на једној усамљеној фарми у близини градића Честлтон.

Први суседи су били доста удаљени и ја сам, усамљен и без друштва за игру, помагао ујак у његовим пословима. За узврат, ујак ме је често водио у лов. Научио ме је како се праве замке за животиње и како се пуца из пушке.

Земљиште око ујаковог имања било је мочварно и ја сам волео да тумарам по њему. Често сам сакривен у шинпрају сатима посматрао многобројне барске птице. Одлазио сам и на речницу Куперов рукавац,

која је протицала у близини, и низ њу пуштао папирне бродове.

Једног врелог јануарског дана, кад је у Аустралији лето у јеку, био сам беспослен и решио сам да кренем у лов.

Са пушком о рамену дуго сам лутао по околини, али нисам нашао ни на један траг. Уморан од пешачења решио сам да се расхладим у Куперовом рукавцу. Речица је била блатњава али то ми није сметало. Блатњава или не, вода је ипак била освежавајућа.

У ЗАМЦИ

Наслонио сам пушку на дрво, извуо чизме, заврнуо ногавице изнад колена и загазио у воду. Вукући ноге кроз хладно блато кренуо сам ка средини речице. Сунце је било високо на небу и ја се нисам журио. Имао сам пред собом скоро цео дан.

Тако сам се и нашао у овом страшном положају. И док ме је сунце немилосрдно печко у теме, на ивици снаге и с мишљу да ми нема спаса, одједном сам ногама додирнуо чврсто тло. Престао сам да тонем. Али још сам био ухваћен као у замку и знао сам да се из ње могу извући једино уз нечију помоћ. Само, никог нисам видео и нико није чуо моје запомагање.

Био сам ужаснут. Нисам смео да се покренем да не бих поново почео да тонем. Ујак ме неће тражити све до вечери, док не дође време за мужу. А тада ће већ бити мрак и касно да се било шта предузме. На ову помисао стресао сам се од страха. У очајању, поново сам почео да дозивам у помоћ све док нисам потпуно малаксао и промукао. Околу је све било тихо и ја сам био сигуран да ћу умрети, немоћан да се одупрем блату.

Не знам колико је времена прошло када сам у даљини угледао неколико крава. Ишле су полако дуж обале и пасле. Сунце се већ клонило к западу када су се приближиле месту где сам се налазио. Нисам се мицао да их не бих уплашио. Иако су то биле само обичне краве, ипак сам се осећао мање усамљен и уплашен. Опазиле су ме и застале радознано ме посматрајући. Две загазише у реку да пију воду. Једна стара крава са жућкастомрким пегам и кривим роговима зурила је дуго у мене, а онда и она полако ушла у воду. Када се напила, лагано је опдигла главу и нетренице се загледала у мене. Није се уплашила. Неколико тренутака је стајала као да је зачуђена а затим полако крену кроз блато и воду ка мени.

НА РОГОВИМА ДО ОБАЛЕ

Дуго смо гледали једно у друго. Учинио ми се као да она разуме да сам ја у смртној опасности. Погнула је главу и опет почела да пије воду а затим ми се приближила корак-два. Сада је била само на метар удаљена од мене. Наизменично је пила воду и гледала ме. Као да се питала шта ја радим ту, усред блата. Затим ми се приближила још мало.

Покренуо сам се полако према њој, настојећи да је не уплашим. Желео сам да се дочепам њених рогова.

Изненада, као да се одлучила, она коракну према мени и њени рогови су ми били све ближе и ближе. Добрио сам нову снагу, испружио руку, чврсто се ухватио за један њен рог и обесио о њега. Свом снагом она забаци главу и

повуче ме ка себи. У том тренутку осећао сам као да ми се ноге одвајају од тела и остају у блату. Прилих се уз њу.

Крава се очајно борила са меким и лепљивим блатом. Клизила би, падала на колена и поново устајала. Из њених ноздрава избијала је јара. Најзад је, тешко дахнувши, напипала ногама чврсто тло. Обоје смо одахнули.

Уморан и чврсто стежући кравље рогове шљапкао сам по блату, док ме је животиња мирно вукла кроз воду ка обали.

За тренутак ме опет обузе страх када је крава посрнула. Мислио сам да ћемо поново потонути у ово ужасно блато и да се више никада нећемо извући. Али вођена инстинктом и необично упорна, крава ме је полако, али сигурно извукла на обалу.

Био сам потпуно исцрпљен, мокар и блатњав када сам се коначно нашао на чврстом тлу. Крава је још неколико тренутака стајала поред мене, затим ме погледала и окренула се. Лаганим ходом мирно је отишла свом крду.

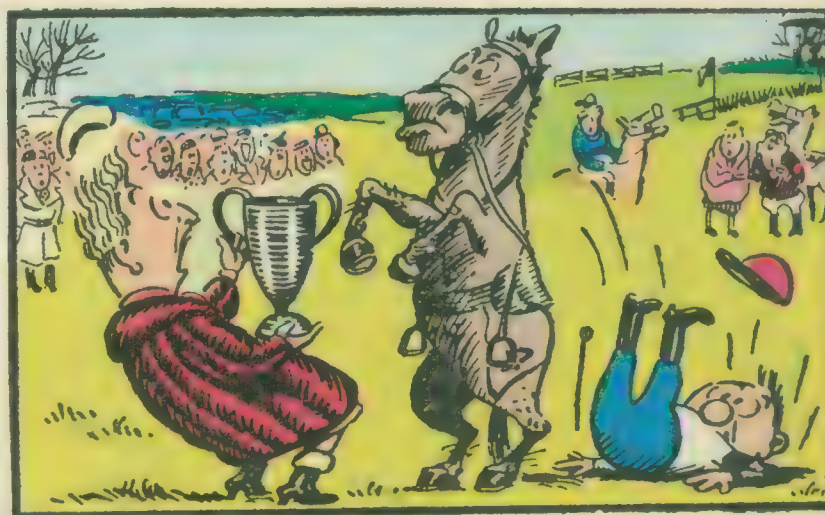
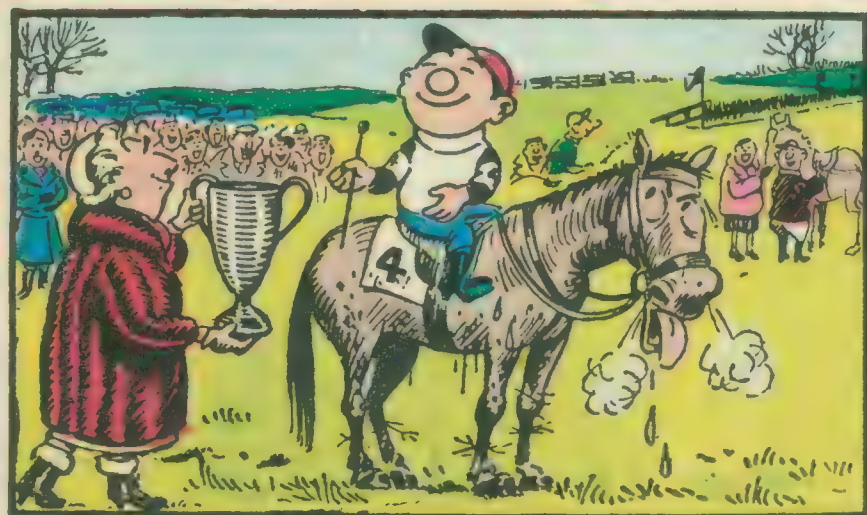
Џејмс Томпсон

ПОЗИВ ЧИТАОЦИМА

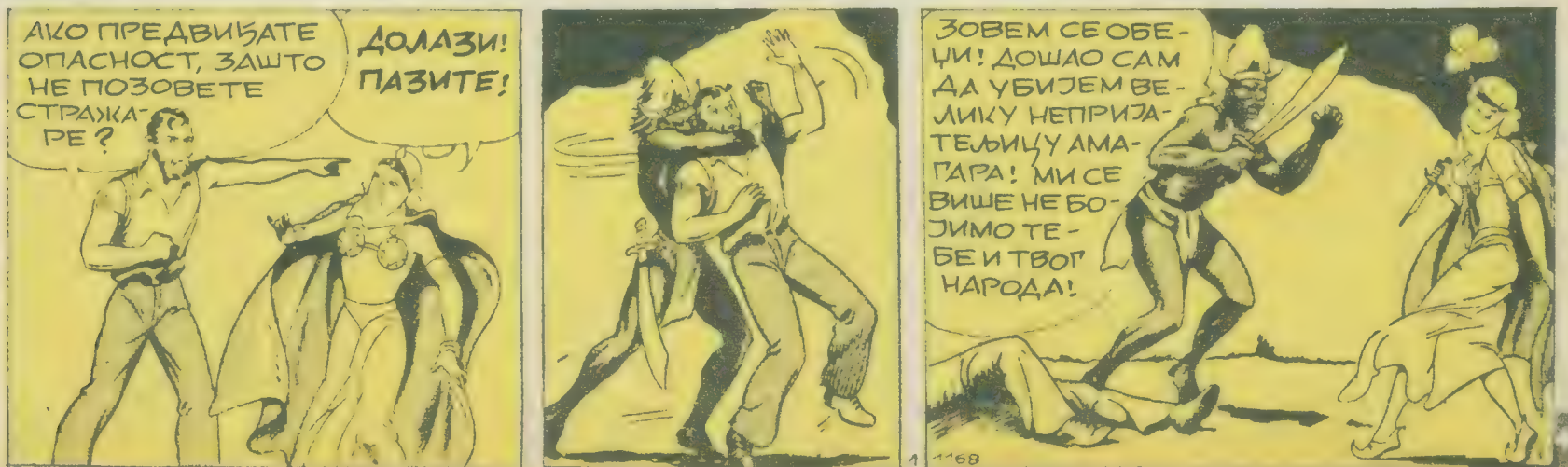
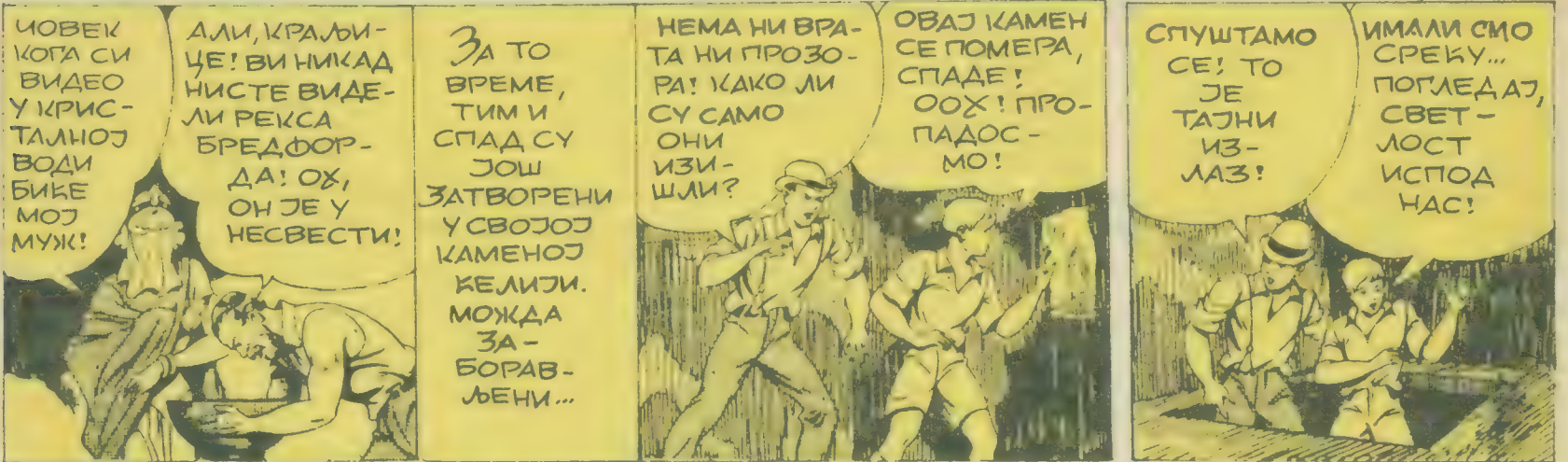
Ако сте доживели неки интересантан догађај у коме вам је на било који начин помогла дивља или питом животиња, јавите се Политикином забавнику. Истинит догађај опишите на 3,5 до 5 страница и пошаљите на адресу: Политикин забавник, п. ф. 124, са знаком „Животиња“. Најзанимљивије ћемо објавити и хонорисати са 250 динара.

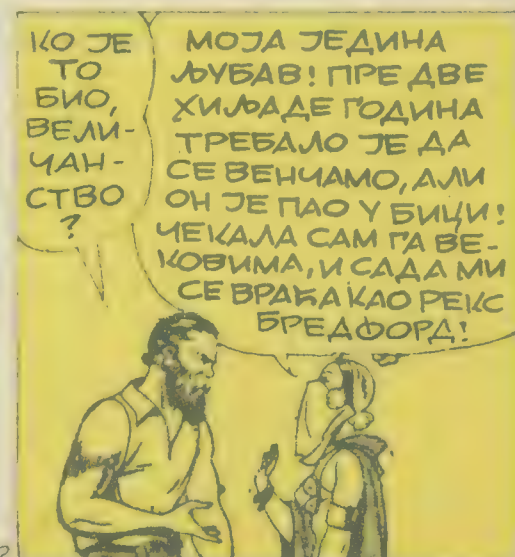

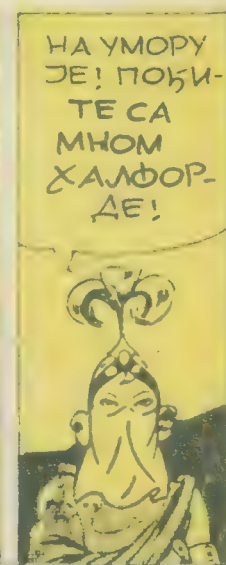
СИМА СПОРТИСТА

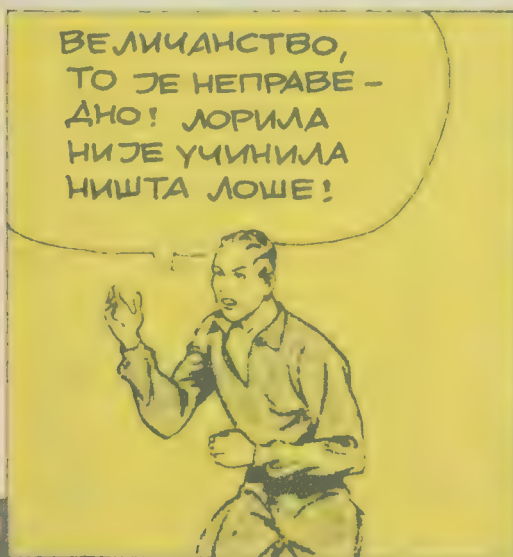
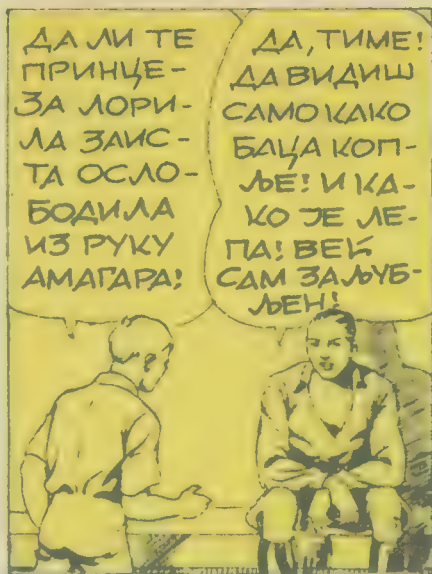

ТИМ ТАДЕР: ТАЈНА ВЕЧИТЕ МЛАДОСТИ II

БАШ МЕ БРИГА
ШТО МЕ ЛОД-
НА ЖЕЛИ
ЗА МУЖКА!
ВАЉДА
СЕ И ЈА НЕ-
ШТО ПИ-
ТАМ!

СМИРИ СЕ,
РЕКСЕ! ЗНАШ
ДА ЗАВИСИМО
ОД МИЛОСТИ
КРАЉИЦЕ ЛО-
АНЕ И ЊЕНОГ
НАРОДА!

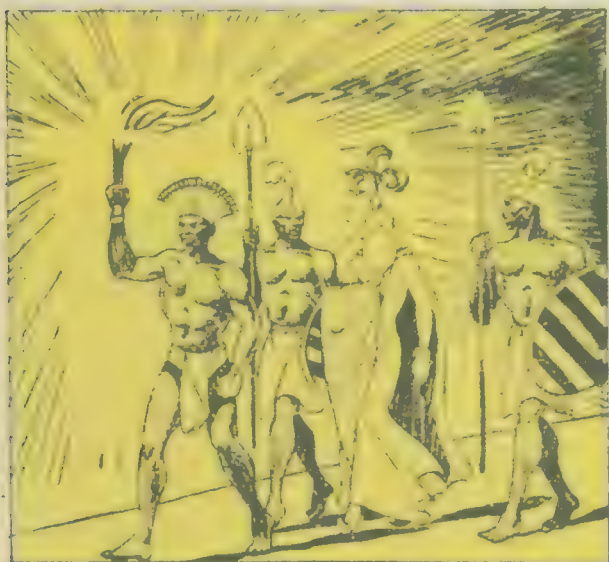
БУДИ РАЗУ-
МАН! ДО СА-
ДА ЈЕ БИЛА
ДОБРА ПРЕ-
МА НАМА!
НЕ ИЗАЗИ-
ВАЈ ЈЕ!

АЛИ, ОНА ЈЕ
ЛУДА ОД ЈУ-
БОМОРЕ! ЗАТ-
ВОРИЛА ЈЕ
СВОЈУ СЕСТРУ
ДА СЕ НЕ БИ-
СМОВИЂАЛИ!

НЕМА НИКОГ!
ДА БАЦИМО
ЈЕДАН ПОГ-
ЛЕД НА КРИС-
ТАЛНУ ВОДУ,
СПАДЕ!

ВАЖИ!
МИСЛИМ
ДА ЈЕ
ТУ! АЛИ
АКО НАС
УХВАТЕ...

НЕМА НИ-
КОГ, АЛИ
ИПАК ТРЕ-
БА ДА ПО-
ЖУРИ-
МО!

ОХО!
ДОЋИ
ОВАМО!
ПОГЛЕ-
ДАЈ ШТА
СЕ ТУ
ВИДИ!

ТО ЈЕ
ФАНГ!

СТВАР-
НО ЈЕ
ОН! МИ-
СЛИО
САМ
ДА ЈЕ
НАСТРА-
ДАО У ОНОМ
СТРАШНОМ ПО-
ЖАРУ!

БОНГ

НЕКО ДО-
ЛАЗИ!
БЕЖИ!

ПАЗИ,
СПАДЕ!
ПРЕВРЊУ-
КЕШ ЈЕ...

СУД С КРИСТАЛ-
НОМ ВОДОМ!
РАЗБИО
СЕ!

АКО КРАЉИ-
ЦА ПИТА КО
ЈЕ РАЗБИО
СУД, РЕЦИТЕ
ДА НЕ
ЗНАТЕ!

МЕНЕ ВИ-
ШЕ БРИНЕ
РЕКС!
НЕМА ГА
ВЕК ЧИТАВ
САТ!

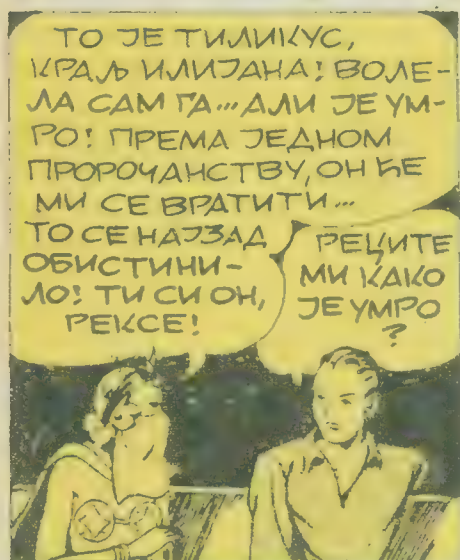

УЗМИ-
ТЕ
ОВО, ЛО-
РИЛА!

„ЛОРИЛА, БУ-
ДИТЕ ХРАБРИ!
УСКОРО ЋУ
ВАС ОСЛОБО-
ДИТИ! НЕЋУ
ДА ЧУЈЕМ
ЗА КРАЉИ-
ЦУ! МОЈЕ СР-
ЦЕ ПРИПАДА
ВАМА! РЕКС.“

И МОЈЕ
СРЦЕ
ТЕБИ,
ДРАГИ!

ОХРАБРЕНА ПИСМОМ, ПРИНЦЕЗА ЛОРИЛА СТРПЉИВО ЧЕКА ДА ЈЕ РЕКС СПАСЕ...

РЕКСЕ, ЈЕСИ ЛИ СВЕТАН ДА СИ ЗБОГ ПИСМА СТАВИО ЖИВОТ НА КОЦКУ?

ВОЛИМ ЈЕ, ТИМЕ, И ОДВЕШЉУ ЈЕ ИЗ ОВИХ ПРОКЛЕТИХ ПЕКИНА!

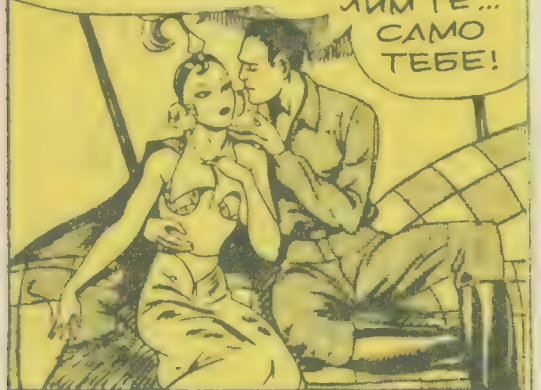

МИСЛИТЕ ДАКО ХОЋЕТЕ ДА САМ ЈА ТАЈ ТИЛИКУС, АЛИ НЕ ТРАЖИТЕ ДА СЕ ОЖЕНИМ ВАМА! МОЈЕ СРЦЕ ПРИПАДА ДРУГОЈ!

ПОГЛЕДАЈ МЕ У ОЧИ, РЕКСЕ!

ДИВНА СИ, ЛОАНА! ЧАРОБНА СИ! ПОГЛЕД ТВОЈИХ ОЧИЈУ БАЦА МЕ У ЗАНОС! ДА, ДА, ВОЛИМ ТЕ... САМО ТЕБЕ!

... А ОНДА САМ ИЗЈАВИО ЉУБАВ ЛОАНИ! НИСАМ МОГАО ОДОЛЕТИ ЊЕНОМ ПОГЛЕДУ!

ЧЕСТИТАМ ПРИЈАТЕЉУ! САД ЋЕМО ЛАКШЕ ОТКРИТИ ТАЈНУ ВЕШТЕ МЛАДОСТИ!

КУДА ЋЕШ СА ТОМ ЧУДНОМ ОДЕКОМ, ТИМЕ?

ЛОАНА ЈЕ ШАЉЕ РЕКСУ! ХОЋЕ ДА ОВО ОБУЧЕ ЗА СВАДБУ!

ПАЗИ, ПАЗИ КАКО ТИ ЛЕПО СТОЈИ!

БОНГ БОНГ

ПОЖУРИ, РЕКСЕ! ЗАКАСНИЋЕШ НА ВЕНЧАЊЕ!

ЗАМИСЛИ, СПАДЕ! ЖЕНИ СЕ КРАЉИЦОМ!

СТАНИТЕ! ПРЕКИНИТЕ ЦЕРЕМОНИЈУ! ЖЕЛИМ ДА ВИДИМ ЛОРИЛУ... ОДМАХ!

НЕЋЕШ ЈЕ НИКАД ВИДЕТИ, РЕКСЕ БРЕДФОРДЕ!

АЛИ, РЕКСЕ, НЕ
МОЖЕШ ЈЕ ОД-
БИТИ! ПОМИ-
СЛИ НА ПОС-
ЛЕДИЦЕ!

МАГИ-
ЈА ЈЕ
ПРЕСТА-
ЛА! ВО-
ЛИМ САМО
ЛОРИЛУ!

ШТА ВРЕ-
ДИ КАД
ЈЕ У
КЕЛИЈИ!

ОНА ЈЕ МОЈА...
МОЈА! НИ
ЛОАНА МЕ НЕ-
ЋЕ СПРЕЧИ-
ТИ ДА ДОЂЕМ
ДО ЊЕ!

ВЕЛИЧАН-
СТВО, САС-
ЛУШАЈТЕ МЕ!
РЕКС ЈЕ
САМО ТВР-
ДОГЛАВИ
ДЕЧАК...

УСУДИО СЕ ДА
МЕ ОСРАМОТИ
ПРЕД МОЈИМ
НАРОДОМ! ХО-
ЋЕ ЛОРИЛУ!
НЕЋЕ ЈЕ НИ-
КАД ИМАТИ...
НИКАД!

АРИДА...

ПОБЕГАО
ЈЕ!

КРАЉИЦА СТАЛНО
ПОНАВЉА ДА ВИ-
ШЕ НЕЋУ ВИДЕТИ
ЛОРИЛУ! ШТА
ЋЕ УЧИНИТИ,
ХАЛФОР-
ДЕ?

БОЈИМ
СЕ ЗА
ЊЕН
ЖИВОТ,
РЕКСЕ!

ШТА
ЈЕ
ТОМ
ЧОВЕ-
КУ,
СПА-
ДЕ
?

ТО ЈЕ КРАЉИЧИН
СТРАЖАР! НАШАО
САМ ГА ОНЕСВЕ-
ШЊЕНОГ! НЕ
ЗНАМ ШТА МУ
ЈЕ... ДОЂИ ОВА-
МО, ТИМЕ!

ИЗНЕНАДА, СПАД ЈЕ
ЗГРАБИО ТИМА И УДАЉИО
ГА ОД СТРАЖАРА...

ХАЈДЕ,
БР-
ЗО!

ХЕЈ! ШТА
ТИ БИ ОД-
ЈЕДНОМ
?

ПОГЛЕ-
ДАЈ!

ЏИНОВСКИ ПАУК!
БЕЖИМО
ОДАВДЕ!

СИГУРНО
ЈЕ ОТРО-
ВАН!
УБИЈМО
ГА!

МММ... МАЈКО
МОЈА! ОД СТРА-
ХА САМ СЕ
ПРОСТО УКО-
ЧИО... ГЛЕ,
ОДЛА-
ЗИ
!

АРИДА!
УНГАЛА!
ДОЋИТЕ!
ОВДЕ
ЈЕ!

ВРАТИ ГА
У САНДУЧЕ
И ПАЗИ...
ЊЕГОВ
УЈЕД ЈЕ
ФАТА-
ЛАН!

НЕЋЕ ВИШЕ
ПОБЕКИ,
ВЕЛИЧАН-
СТВО!

МОРАМ
ИХ РАЗ-
ДВОЈИ-
ТИ ЗА-
УВЕК
!

ОХ, ТИМЕ, НА-
ДАМ СЕ ДА ВИ-
ШЕ НЕЌЕМО
СРЕСТИ ОНОГ
УЖАСНОГ ПА-
УКА!

ЧУДНО ЈЕ ДА
ГА И ДО САДА
НИСМО ВИДЕ-
ЛИ У ОВИМ
ПЕЌИНАМА!
МОРА ДА ЈЕ
ДОШАО СПО-
ЉА!

АКО И ДАЉЕ
БУДЕ ОДБИЈАО
ДА СЕ ОЖЕНИ
КРАЉИЦОМ,
РЕКС ЌЕ УП-
РОПАСТИ-
ТИ СВЕ НА-
ШЕ ПЛА-
НОВЕ!

ЛОАНА ЈЕ
ЛУДА ОД
БЕСА!
МОЖДА
ЌЕ НАС
СВЕ ПОУ-
БИЈАТИ!

ЉУБОМОР-
НА ЈЕ!
ЕТО ЗА-
ШТО ЈЕ
БАЦИЛА
ЛОРИЛУ
У БЕ-
ЛИЈУ!

АЛИ, ЈА ЋУ
ЈЕ СПАСТИ
МАКАР
ПОГИ-
НУО!

ТИЛИКУС МИ СЕ
ВРАТИО, А ТИ
ХОЌЕШ ДА МИ
ГА УКРАДЕШ!

АЛИ,
РЕКС
ВОЛИ
МЕНЕ...
И ЈА
ЊЕГА!

ОХАГА, ЗАУЗМИ СТРАЖАР-
СКО МЕСТО НА КРАЈУ
ХОДНИКА! И НЕ ПУШ-
ТАЈ НИКОГА
ДА ПРОЂЕ!

ШТА ЈЕ
С РЕКС-
СОМ?
ЗНАШ
ЛИ ГДЕ
ЈЕ
?

СРЕО САМ
ГА МАЛО-
ЧАС У
ХОДНИКУ,
АЛИ НИ-
СМО РАЗ-
ГОВАРАЛИ!

ЈЕДНА ВРАТАНЦА
СЕ ОТВАРАЈУ И
ОТРОВНИ ПАУК ИЗ-
ЛАЗИ... ЈЕДНА МРЕ-
ЖА ГА ХВАТА...

ПАУК ЈЕ
ПРЕБАЧЕН
У ЈЕДНУ
ДРУГУ
ПРОСТОРИ-
ЈУ...

... ОДМАХ СЕ ПОПЕО
УЗА ЗИД.

РЕКСЕ!

ЛОРИЛИН
ГЛАС!
У ОПАСНО-
СТИ
ЈЕ!

СЛЕЂЕНА ЈЕ ОД УЖАСА!

РЕКС ЈЕ НЕЧУЈНО ПРИ-
ШАО СТРАЖАРУ И...

ТУП

ФИЈУ

НАПРЕГНУВШИ СВУ СНА-
ГУ, РЕКС ЈЕ УСПЕО
ДА ОТВОРИ ТЕШКА
ВРАТА...

ЛОРИЛА!
ОНЕСВЕ-
СТИЛА
СЕ!

ОХ...
ОТРОВНИ
ПАУК!

НЕ ОСВРЋУКИ СЕ НА РЕКСА,
ОПАСНИ ИНСЕКТ ЈЕ
СИЛАЗИО СВЕ НИЖЕ...

МЕЛИК ЈЕ БЛЕСНУО, И
ОТРОВНА НАПАСТ ЈЕ
ПРИКОВАНА ЗА ЗИД.

ГОТОВ
ЈЕ!

УБИО САМ ГА... НЕ
ТРЕБА ВИШЕ ДА СЕ
БОЈИШ, ЛОРИ-
ЛА!

НЕ
БОЈИМ
СЕ НИЧЕГ
КАД СИ
ТИ СА МНОМ,
РЕКСЕ!

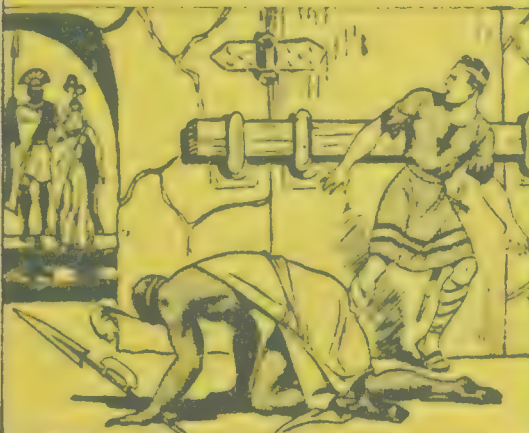

БЕЖИМО,
ЉУБАВИ МОЈА!
СТРАЖАР ЈОШ
НИЈЕ ДОШАО
К СЕБИ!

ПРЕ-
КАСНО!
ЧУЈЕШ ЛИ
ГОЊ? ТО
ДОЛАЗИ ЛО-
АНА! БЕЖИ,
ПРЕКЛИЊЕМ
ТЕ!

РЕКС ЈЕ ТИХО ПРОШАО
ПОРЕД СТРАЖАРА...

АРИДА!
МРТАВ ЈЕ!
ТИ СИ ГА
УБИЛА!

ВИШЕ СЕ
БРИНЕШ О
ЊЕМУ НЕГО
О МЕНИ,
ЛОА-
НА!

ЗАШТО ЈЕ
КРАЉИЦА ПОЖА-
ЧАЛА СТРАЖУ
ИСПРЕД ЛО-
РИЛИНЕ
БЕЛИЈЕ?

БОЈИ СЕ
ДА КУ ПО-
КУШАТИ
ДА ЈЕ ОС-
ЛОБОДИМ!

ТИМЕ, СИНОК
САМ САЊАО
ДА ЈЕ
ФАНГ ДО-
ШАО И...

БОЈИМ СЕ
ДА ГА ВИШЕ
НЕЋЕМО ВИ-
ДЕТИ! НИЈЕ
СЕ МОГАО
СПАС-
ТИ!

ИСПРЕД УЛАЗА У ПЕЋИНЕ
СТРАЖАР ЈЕ ПРИМЕТИО ЈЕ-
ДНУ ЦРНУ ПРИЛИКУ...

ПАНТЕР! ЧОВЕК ЈЕ УПЕ-
РИО КОПЉЕ...

ЗВЕР ЈЕ КРЕНУЛА ПРЕМА
ЧОВЕКУ РЕЖЕКИ ...

ПОД КИШОМ КОПА-
ЉА ПАНТЕР СЕ
ДАО У БЕКСТВО ...

... АЛИ ЈЕ ПАО
У ЈЕДАН ПРОЦЕП
У СТЕНИ И ТУ
ОСТАО ...

ЦАРИЧИНИ РАТНИЦИ СУ
ГА УХВАТИЛИ И ПОНЕЛИ
У ГРАД ...

АКО И ДАЉЕ
БУДЕШ ОДБИ-
ЈАО ДА СЕ
ОЖЕНИШ
КРАЉИЦОМ,
ДОЖИВЕЋЕ-
МО ТРАГИ-
ЧАН КРАЈ!

ОНА ЈЕ ВА-
РАЛИЦА!
СЛУЖИ СЕ
ТРИКОВИ-
МА! ШТО
СЕ ТИЧЕ
ЊЕНИХ
ГОДИНА ...

ХА-ХА-ХА!
АЛИСА
У ЗЕМ-
ЉИ ЧУ-
ДА! ХА-
ХА!

ОВО ЈЕ
ОДЕЊА КО-
ЈА СЕ НО-
СИЛА ПРЕ
ДВЕ ХИЉА-
ДЕ ГОДИ-
НА!

ПОЖУРИ!
КРАЉИЦА
ЈЕ НАРЕДИ-
ЛА ДА И
ТИ ОБУ-
ЧЕШ ОВО!

НИКО МЕ НЕ
МОЖЕ НАТЕ-
РАТИ ДА СЕ
ОБЛАЧИМ
КАО ДЕВОЈ-
ЧИЦА!

ХА-ХА-ХА!
МАЛА
ЦРВЕНИКАПА!
ХА-ХА!

ОНА ЛОДНА
МИ ПОНЕКАД
ИДЕ НА НЕР-
ВЕ!

ШТА ТИ ЈЕ?
ЧАК СУ И ВОЈНИ-
ЦИ НЕКАД НОСИ-
ЛИ ТАКВА ОДЕ-
ЛА!

ЈА
НЕЋУ!

СТОЈ! НЕ
МОЖЕШ
ВИДЕТИ
КРАЉИ-
ЦУ!

АЛИ, ВАЖНО
ЈЕ! ЗАШТО
ЈЕ НЕ МОГУ
ВИДЕТИ?

УЛОВИЛИ СМО
ГА ЗА ВАС,
КРАЉИЦЕ!

ДИВАН ЈЕ! ДО-
ПАШКЕ СЕ БО-
ГОВИМА! ПРИ-
НЕЋУ ИМ ГА НА
ЖРТВУ!

ПАНТЕРА СУ
ЗАТВОРИЛИ ...

СИЛЛОНИ.
СЕ! НЕ
МОЖЕШ МЕ
СПРЕЧИТИ
ДА ЈЕ
ВИДИМ!

HE, HE
МОЖЕШ
УЊИ!

Түн

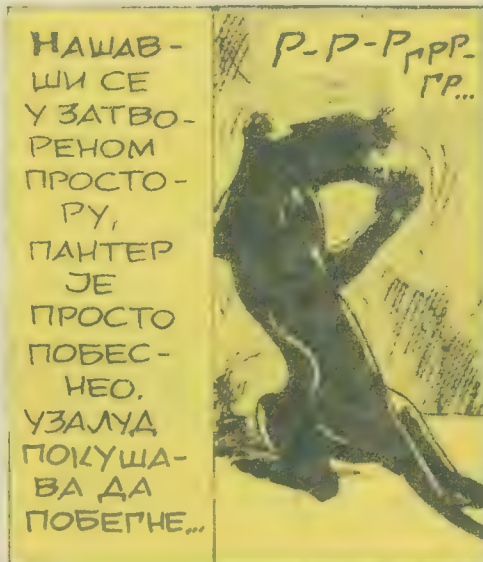

ОДБИЈАМ
ДА ОВО
НОСИМ!

НАПАДАО СИ
СТРАЖАГА!
НЕ ПОКОРА-
ВАШ СЕ
КРАЉИ-
ЦИ!

БАЏИТЕ ГА У ЊЕЛИЈУ
СА КРВОЛОЧНИМ
ПАНТЕРОМ:

НАШАВ-
ШИ СЕ
У ЗАТВО-
РЕНОМ
ПРОСТО-
РУ,
ПАНТЕР
ЈЕ
ПРОСТО
ПОБЕС-
НЕО.
УЗАЛУД
ПОКУША-
ВА ДА
ПОБЕРНЕ.

P-P-P, P-P-P-
P-P-P...

КРАЉИ-
ЦА ЈЕРЕ-
КЛА ДА
ТЕ ОДВЕ-
ДЕМ ЦР-
НОМ
ЉУДО-
УКДЕ-
РУ!

ХЕЈ! ПУС-
ТИ МЕ!

НЕКУ
ТАМО!
ТА УЖАС-
НА ЗВЕР
ЊЕ МЕ
ПО-
ДЕС-
ТИ!

ΦΑΝΓ!
ΤΟ Ή
ΦΑΝΓ!

ОТКУД ТИ
ОВДЕ? МИС-
ЛИЛИ СМО ДА
СИ НАСТРА-
ДАО У ПОЖА-
РУ!

ТИМ ЊЕ БИ-
ТИ СРЕКАН
КАД ТЕ ВИДИ!
АЛИ, КАКО ДА
ПОБЕГНЕ-
МО ОДАВ-
ДЕ?

ЧИКА-ХАЛФОР-
ДЕ! РЕКСЕ!
ЧУО САМ ДА
СУ СПАДА БА-
ЦИЛИ У БЕЛИ-
ЈУСПАН-
ТЕРОМ! № 13

НЕМОГУЌЕ!
КО БИ ТАКО
НЕШТО
УЧИНИО?

ВОДИ
НАС ТА-
МО!

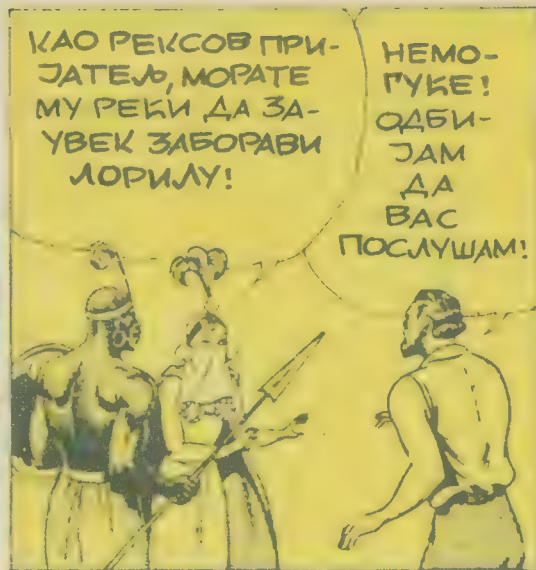

ЗВЕР НИЈЕ УБИЛА
ДЕЧАКА! КАКВА
ЈЕ ТО ЧАРОЛИЈА?

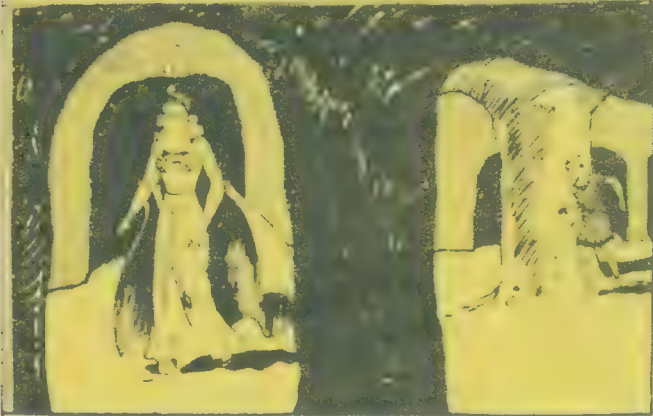
ЛОАНА ЈЕ ОСЛОБОДИМА СПАДА...

ТИМ НАСТАВЉА ДА ИДЕ ЗА
ЛОАНОМ КРОЗ МРАЧНЕ
ХОДНИКЕ ПЕЋИНЕ...

УХ! ИЗГЛЕДА
ДА СУ ОВИ
ХОДНИЦИ
БЕЗ
КРАЈА!

ЛОАНА ЈЕ УШЛА
У ОНУ ПРОСТОРИ-
ЈУ! КАКВА САБ-
ЛАСНА СВЕ-
ЛОСТ!
ЈЕЖИ МИ СЕ
КОЖА!

ТОРИСЕ, БОЖЕ КОНДОРО-
ВИХ ПЕЋИНА, САСЛУШАЈ
МОЉБУ КОЈУ ТИ УПУЌУЈЕМ
ПРИ СВЕТОС-
ТИ ПЛАМЕНА
КОЈИ ДАЈЕ
МОЋ!

УЧИНИ ДА МИ СВЕ-
ЛОСТ ДАЈЕ СВЕ ВЕ-
ЋУ МОЋ И ДА ЗА-
УВЕК ОСВОЈИМ
СРЦЕ РЕКСА
БРЕДФОРДА!

КО ЗНА КУД
ЈЕ ПОШЛА
КРАЉИЦА СА
ЛАМПОМ!

ЈА САМ, ЛОАНА! ДО-
ПУШТАМ ТИ ДА ВИ-
ДИШ СВЕТОСТ
ЧУДЕСНОГ ПЛА-
МЕНА, АЛИ
ТЕ НЕГОВИ
ЗРАЦИ НИКАД
ВИШЕ НЕЋЕ
ДОТАЋИ!

ОДБИЈАШ ЛИ И ДА-
ЉЕ ДА МИ СЕ ПОКО-
РИШ? ДОБРО! ОНДА
ОСТАНИ ТУ, ГДЕ ТЕ
НИКАД НИКО НЕЋЕ
НАЋИ!

САЧЕКАЈУ
ДОК ОДЕ
СА СВОЈОМ
ЛАМПОМ!

ПССТ! ЈА
САМ, ТИМ...

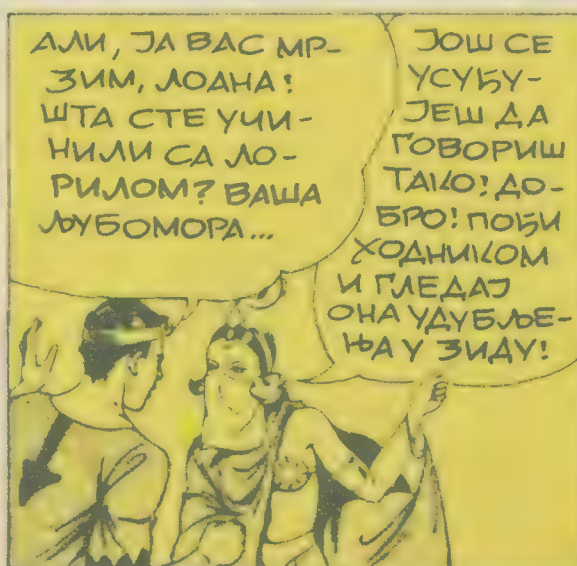
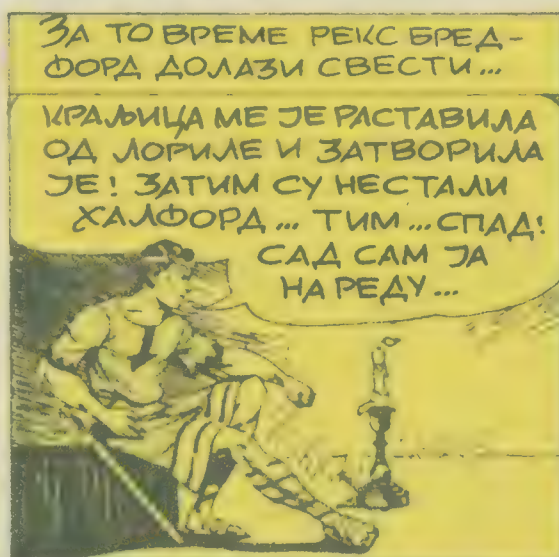
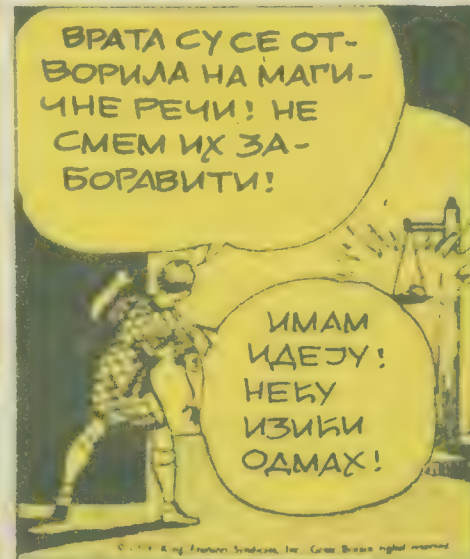

СПАДЕ?
ЈЕСИ ЛИ
ТИ ТАМО?
ИЛИ СИ ТИ,
ЧИКА ХАЛ-
ФОРДЕ?

ЛОГАРДА? ЗНА-
ЧИ, ЛОАНА ИМА
ЈОШ ЈЕДНУ
СЕСТРУ?

ЈА... ЈА САМ
ЛОГАРДА!
СПАСИ МЕ
ОД ГНЕВА
МОЈЕ
СЕС-
ТРЕ
ЛОАНЕ
!

ЗАШТО
КРАЉИЦА
ЖЕЛИ
ДА ОВО
ГЛЕДАМ?
СИГУР-
НО
СМИШЉА
ОСВЕ-
ТУ...

ХМ... ТИЛИКУС! ЊЕНА
СТАРА ЉУБАВ! САДА
ЈЕ ОКАМЕЊЕН, КАО ЛОД-
НИНО СРЦЕ... СТВАРНО
ЛИЧИМО КАО ДВЕ
КАПИ ВОДЕ!

РЕКС ЈЕ ПОМЕРИО ЗА-
ВЕСУ НА ДРУГОМ УДУБ-
ЉЕЊУ...

ОХ, НЕ!
ХАЛФОРД!

А У ТРЕЋЕМ УДУБЉЕЊУ...

СПАД!

УЖАСНУТ,
РЕКС ЈЕ
ИПАК УТВР-
ДИО ДА
СРЦА ЊЕ-
ГОВИХ ДРУ-
ГОВА ЈОШ
КУЦАЈУ.

БОЈИШ ЛИ СЕ
ЗА ЊИХОВ ЖИВОТ,
РЕКСЕ? СРЦА
ИМ КУЦА-
ЈУ, АЛИ
СЛА-
БО!

КАКО ДА ИХ
РАЗБУ-
ДИМ
?

ПОСТОЈИ ЈЕДНО
СРЕДСТВО... АЛИ
САМО ГА ЈА ПОЗ-
НАЈЕМ!

СМИЛУЈТЕ
СЕ, ЛОАНА!
СПАСИТЕ
ИХ!

УЧИНИ-
ЋУ ТО,
РЕКСЕ...

ПОД ЈЕДНИМ
УСЛОВОМ!

КОЈИМ?
ГОВРИ-
ТЕ!

ДА СЕ
ВЕНЧА-
МО!

АЛИ, ЈА ВАС НЕ
ВОЛИМ! ЗАШТО
ТО ЖЕЛИТЕ ПО
СВАКУ ЦЕНУ?

АКО НЕ
ПРИСТАНЕШ,
НЕЋЕ СЕ НИКАД
ВИШЕ ПРОБУ-
ДИТИ!

ПРИСТАЈЕМ...
ЗА ЊИХОВ
СПАС
!

У РЕДУ,
ЉУБАВИ!
САЧЕКАЈ
МЕ ОВДЕ!

КРАЉИЦА ХИТА КРОЗ ТАЈ-
НИ ПРОЛАЗ...

ЧУДОТВОР.
НА ЛАМПА
ЈЕ НЕСТА-
ЛА!

ГОСПОЂИЦА
ЛОГАРДА! ВРА-
ТИО САМ СЕ!
ЧУЈЕТЕ ЛИ
МЕ?

У КОНДОРО-
ВИМ ПЕКИ-
НАМА У ТОКУ
СУ ДРАМАТИ-
ЧНИ ДОГАЂА-
ЈИ...

РЕКС
БРЕД-
ФОРД
ЈЕ
ПРИНУ-
БЕН
ДА БИРА
ИЗМЕЂУ
ЉУБАВИ
И ЖИВО-
ТА
СВОЈИХ
ДРУ-
ГОВА...

ОЖЕНИЋУ СЕ ЛО-
АНОМ ДА БИХ
СПАСАО ПРИЈАТЕ-
ЉЕ, АЛИ ЛОРИ-
ЛУ ЋУ
УВЕК
ВОЛЕТИ!

КАД ЈЕ ОТКРИЛА ДА ЈЕ
ЧУДОТВОРНА ЛАМПА НЕСТАЛА,
ЛОАНУ ЈЕ ЗАХВАТИЛА ПАНИКА.

ДА ЈЕ НАСТАВИЛА
ДА ТРАЖИ, СРЕЛА
БИ ТИМА, КОЈИ НЕ
ЗНА НИШТА О ЧУДЕС-
НОМ ДЕЈСТВУ ЛАМПЕ...

ДЕЧАК ТРЧИ У ПОМОК
ЛОГАРДИ, НЕ СЛУТЕЋИ
ДА ЈЕ ПОТРЕБАН И
ПРИЈАТЕЉИМА...

ЗАШТО МОЈ РЕКС
НЕ ДОЂЕ ДА МЕ
ОСЛОБО-
ДИ? АЛИ
МОРАМ
БИТИ
ХРАБРА,
ОБЕКА-
ЛА САМ
МУ!

КАКО ДА ЛОРИ-
ЛИ ОБЈАСНИМ
ДА САМ МОРАО
ДА ЖРТВУЈЕМ
НАШУ ЉУБАВ
ДА БИХ СПА-
САО ХАЛ-
ФОРДА И
СПАДА!

МР-
ЗИМ
КРА-
ЉИЦУ,
АЛИ
САМ У
ЊЕНИМ
РУКА-
МА!

ЛОАНА, ОЖИ-
ВЕКЕТЕ МОЈЕ
ПРИЈАТЕЉЕ
ПРЕ ВЕН-
ЧАЊА, ЗАР
НЕ?

НЕ, РЕКС-
СЕ!
ПРВО
ЋЕМО
СЕ ВЕН-
ЧАТИ!

КАД ЧУЈЕШ
ГОНГ, ПРИПРЕ-
МИ СЕ
ЗА
ЦЕРЕ-
МОНИ-
ЈУ!

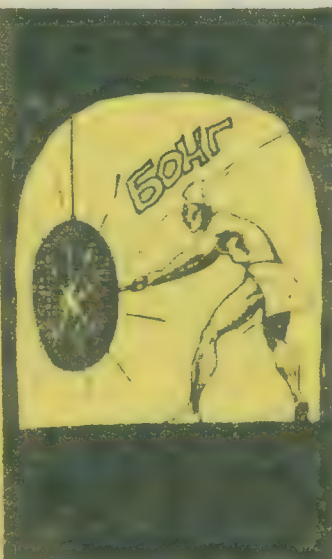

ЛУКАВА
КРАЉИЦА
ЗНА ДА
НЕ МОЖЕ
ВРАТИТИ
У ЖИВОТ
РЕКСО-
ВЕ
ДРУГОВЕ
БЕЗ ЧУ-
ДОТВОР-
НЕ ЛАМ-
ПЕ
КОЈА ЈЕ
НЕСТА-
ЛА...

МОРАМ ИШЧУПАТИ
ЛОРИЛУ ИЗ СВОГ
СРЦА... ТРЕБА
СПАСТИ ДРУГО-
ВЕ! ДИШУ СВЕ
СЛАБИ-
ЈЕ!

НА
ЗВУК
ГОНГА,
РЕКС
ЈЕ ПОХИ-
ТАО У
ПРЕСТОНУ
ДВОРА-
НУ
ГДЕ ЈЕ
СВЕ
СПРЕМНО
ЗА
СВЕЧА-
НОСТ.

С ТУГОМ У СРЦУ СТАО ЈЕ
ПОРЕД ЛОАНЕ...

БОНГ
БОНГ

ТИМ ИЗЛАЗИ ИЗ
ТАЈНИХ ХОДНИ-
КА И ЧУЈЕ...

СВАДБЕНА ЦЕРЕМОНИЈА ЈЕ ИЗНЕНАДА ПРЕКИНУТА ...

ШТА? ХАЛФОРД
И СПАД СУ ОЖИ-
ВЕЛИ!

НИЈЕ ВАМ ПРИЈА-
ТАН НАШ ДОЛАЗАК,
ЗАР НЕ?

НЕ БРИНИТЕ,
ЛОАНА! НАСТА-
ВИМО ЦЕРЕМО-
НИЈУ! ОДРЖАЛИ
СТЕ РЕЧ И ВРА-
ТИЛИ МИ МО-
ЈЕ ДРУГОВЕ!

РЕКСЕ,
НИЈЕ
НАС
ОНА
СПА-
СЛА
!

СПА-
САО
НАС
ЈЕ
ТИМ
!

ПРЕКЛИ-
ЊЕМО ТЕ
ДА СЕ НЕ
ВЕНЧАШ
С ТОМ
СВИРЕ-
ПОМ
ЖЕНОМ!

СТРАЖА-
РИ! ОД
ВЕДИТЕ
ОВУ
ДВОЈИ-
ЦУ!
ОНИ МО-
РАЈУ УМ-
РЕТИ!

НЕ, НЕ,
ЛОА-
НА!

ВОДИТЕ ИХ!
ПОСЛЕ ВЕНЧА-
ЊА СПАЛИКЕ-
МО ИХ НА
ЛОМАЧИ!

РЕКСЕ, ОСТА-
ВИ МАЧ! ЊИМА
НЕМА СПАСА!
НАСТАВИМО
ЦЕРЕМОНИ-
ЈУ!

ПО МИЛОСТИ И У СЛА-
ВУ ТОРИСА, ПРОГЛАША-
ВАМ ВАС ЗА МУЖА
И...

ХЕЈ!
ЧЕКАЈ-
ТЕ!

КРАЉИЦЕ ЛОАНА!
ИМА НЕКО КО БИ
ЖЕЛЕО
ДА ВАС
ВИДИ!

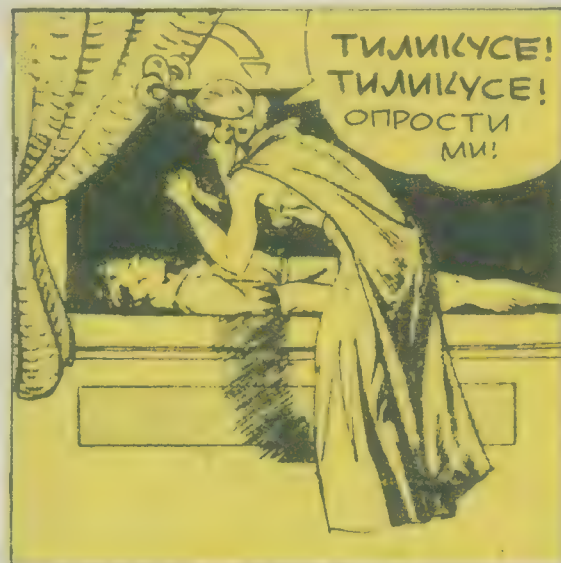
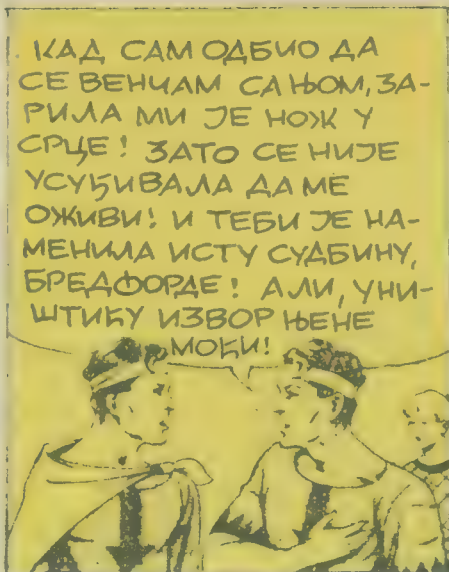
НЕВЕРОВАТ-
НО! ПОГЛЕ-
ДАЈТЕ!

КРАЉИЦЕ, ПОЗ-
НАЈЕТЕ ЛИ
ОВОГ ЧОВЕ-
КА!

ТИЛИКУС!

ОНЕСВЕС-
ТИЛА
СЕ!

НИКАКВО ЧУ-
ДО! ВИДЕЛА
ЈЕ ТИЛИКУ-
СА, ЧОВЕКА
КОГА ЈЕ
УБИЛА!

ТО ЈЕ АЛАРМ!
САД ЈЕ КАС-
НО ДА КРЕ-
НЕМО СЕ-
ВЕРНИМ ХОД-
НИКОМ!

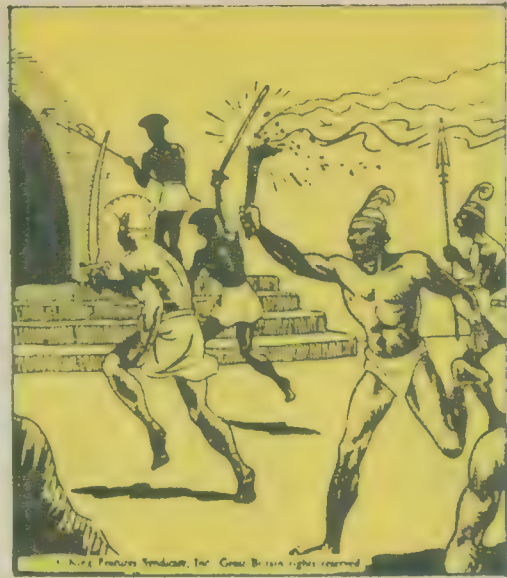
НЕМА
НАМ
СПАСА!

ЗА МОМ!
ЈА ЋУ
ВАС
ИЗВЕС-
ТИ ОДАВ-
ДЕ!

ЧЕКАЈ-
ТЕ!

ЛОГАРДА
СЕ
ОНЕСВЕ-
СТИЛА!

ЋРАЉИЧИНИ РАТНИЦИ СУ
ВЕК ТУ...

ОВО ЈЕ ТАЈНИ
ПРОЛАЗ КОЈИ ЋЕ
НАС ДОВЕСТИ
ДО РЕКЕ!

ПОЖУРИТЕ! РЕКС
И ЈА ПОКУШАЋЕМО
ДА ИХ ЗАДРУЖИМО!

ДОЛА-
ЗЕ,
СПАДЕ!

НЕ СМЕ-
ЈУ
ПРО-
КИ!

НАПРЕД ФАНГ!

ЕПИДИЧИ!

КАД БИСМО
ПОМЕРИЛИ
ОВУ СТЕНУ,
ИЗЛАЗ БИ
БИО БЛОКИ-
РАН!

КРЕКЕ
СЕ, РЕКС-
СЕ! ГУ-
РАЈ!

У
ЧА-
МАЦ!
БР-
ЗО!

АЛИ, МОЖЕ ДА
ПРИМИ САМО
ЧЕТИРИ
ОСОБЕ!

СПАДЕ! ПО-
НЕО САМ И НА-
ША ОДЕЛА!

СРЕК-
НО
!

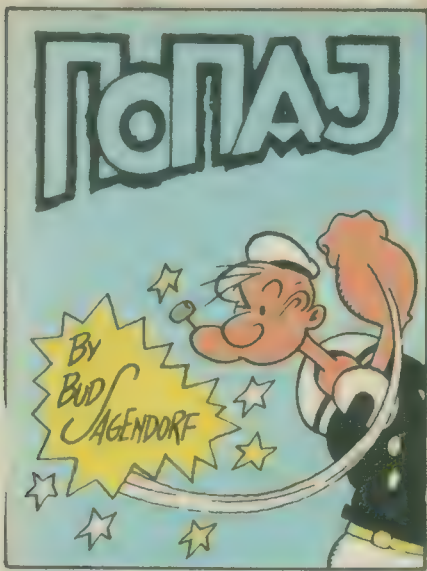
НЕБРИНИ-
ТЕ, НАКИ
ЋЕМО СЕ У
НАЈБЛИЖОЈ
ТРГОВАЧКОЈ
СТАНИЦИ
НА РЕЦИ!

ЗНАШ, СПАДЕ, КАД САМ
КРЕНУО ОНИМ ХОДНИКОМ
НИСАМ УОПШТЕ ЗНАО КУ-
ДА ЋЕ НАС ОД-
ВЕСТИ!

ДО
СКОРОП
ВИЂЕЊА,
ДЕЧА-
ЦИ!

А МИ ТИ
ВЕРОВА-
ЛИ!
ДИВНО!

РОБИНЗОНИ, ЈАВИТЕ СЕ!

ТРАЖИМО МАСКОТУ ЗА ЋАЧКУ ШТЕДЊУ

ЈОШ НИЈЕ КАСНО — Ако још нисте послали цртеж на такмичење за маскоту ћачке штедње, учините то одмах. Само, прво пажљиво прочитајте ових неколико упутстава. У игри могу учествовати сви ђаци који су штедише код Београдске банке, али и они који то нису лако и брзо могу постати. Са уштеђевином коју имате, то може бити и мања сума, отидите у најближу ББ и на шалтеру ШТЕДЊА добићете књижицу. Као њен власник одмах стичете право да цртате и учествујете у игри са наградама какве Забавник до сада никад није делио!

КО ЋЕ ЛЕПШЕ — Нацртајте на белом папиру величине дописнице амблем за ћачку штедњу и то слободно, онако, како га ви замислите, обојите га што лепше и шареније умете и залепите на полеђину дописне карте. С друге стране дописнице залепите купон из доњег левог угла ове стране, читко га попуните и одмах пошаљите Политикином забавнику, 11001 Београд, пошт. фах 124, са назнаком МАСКОТА, најдаље до 30. маја 1974.

33 ПЛУС 1001 — Жири ће међу свим радовима изабрати тридесет и три најуспелија и њиховим ауторима ће припасти прва награда: они ће потпуно бесплатно путовати пуних седам дана јужним Јадраном на моторном једрењаку »Calypso«. Награђени ђаци неће бити само путници већ и чланови посаде! То није крај: биће изабран још 1001 рад а онима који су их нацртали поштар ће донети хит-мајицу с амблемом какав се не може ни у једној радњи купити! Осим тога, сваки ђак који штеди код ББ, добија кад први пут оде на шалтер да уложи или подигне новац неки део прве награде — хит-мајицу одовку, тругу...

**КАПЕТАН ИВО КОВАЧЕВИЋ ПОЗИВА ВАС ДА 7 ДАНА
КРСТАРИТЕ ЈАДРАНОМ НА ЈЕДРЕЊАКУ »CALYPSO«.
КО ЋЕ БИТИ 33 ЧЛАНА ПОСАДЕ. ОДЛУЧИТЕ ВАШИ
ЦРТЕЖИ. УКЉУЧИТЕ СЕ ЈОШ ДАНАС У ИГРУ!**

УПОЗНАЈТЕ »CALYPSO«

1. То је моторни једрењак са два јарбола. Површина два главна једра износи 245 м² тако да при повољном ветру старешина стројарнице наређује да се гаси мотор, »Calypso« развија једра и плови.

2. Брод има радар и ехолот — апарат за мерење дубине мора помоћу звука — затим сопствени генератор за добијање електричне енергије.

3. Горџ на палуби налази се салон са 40 места, у њему је телевизор, стерео грамофон са плочама и радио. Испред се налази палуба за сунчање. Позади на крми је кухиња а у њој је главни један одличан кувар који једва чека госте и — помоћнике који ће се редом смењивати. У потпалубљу су смештене кабине, двадесет двокреветних кајита с лежајевима на спрат. Свака кабина има лавабо и орман за одело.

4. Посада броји укупно 10 чланова. Капетан »Calypsa« је 29-годишњи Иво Ковачевић, из породице познатог поморца Бартула Ковачевића. Завршио је поморску академију и као официр пловио на прекоокеанским бродовима од Ријеке, преко Суеца до Арабијског полуострва, Кувајта, Бомбаја и Персијског залива. Заповедник је »Calypsa« од 1973.

5. Једрењак плови 4—5 часова дневно и то обично у рано јутро и у касне сате тако да ће преко дана екипи Политикиног забавника и ББ остати више времена за сунчање и купање на плажи коју сами изаберу. Пловидба је терестричка, то значи да се плови обалним морем оријентишући се помоћу навигационих справа, светлионика и објеката на копну.

6. На пут се полази 26. јула 1974!

7. У идућем броју: детаљна карта поморског пута који ће прећи 33 робинзона!

КУПОН

(ИМЕ И ПРЕЗИМЕ)

(АДРЕСА)

ВИСИНА у см

БРОЈ ШТЕДНЕ КЊИЖИЦЕ ББ

ЗА МАЛЕ ДЕТЕКТИВЕ

Перица се вратио из школе и мама му је дала новац да јој купи неке ствари. Додала је још и то да од преосталог новца може себи да купи неку играчку.

Будите мало детектив па најпре пажљиво погледајте свих пет цртежа на којима се налази Перица. Тако ћете уочити коју је играчку и када Перица купио.

ОДГОВОР:

Перица је купио себи лопту и то пре него што је завршио куповину. Наиме, он је као добар рачунар који зна да му остаје и за лопту. Купио је прво мекло, затим лопту и на крају новчаник.

Чули смо већ за висте не возове и тролејбусе, експресне метрое који се крећу на шинама или ваздушним јастуцима. Сва ова возила будућности имају своје предности, али увек постоји једно „али“: ниједно од њих не може да замени аутомобил, једино превозно средство које вас одведе тачно до одређеног места или доведе пред кућу заједно са пртљагом. Метро, на пример, ма колико био брз и ма колико њего

ва мрежа била разграната не може да стигне до сваке улице, нити да се застави пред сваком кућом.

Зато стручњаци предлажу нов начин градског саобраћаја који би спајао у себи брзину метроа и „самосталност“ аутомобила, такозвани брзи превоз за појединце (БПЗП).

Сви велики градови у свету имају густ, пренасељен центар и приградска насеља чија је укупна површина неколико пута ве-

ћа од површине ужег, градског подручја. Сва предграђа била би повезана кружним системом „пруга“ и саобраћај на њима одвијао би се „на позив“, слично данашњој такси служби. Возила никад не би била празна, као што се данас понекад догађа са градским аутобусима или тролејбусима. Не треба ни рећи колика је ту уштеда. Ова возила, аутомобили за појединце, мањи комби или мањи аутобуси, биће веома удобни

и што је најважније неће дизати буку.

Према предвиђањима стручњака постојала би два основна начина употребе БПЗП, електрични аутомобили којима би човек управљао сам и возила која би се кретала помоћу даљинског управљања. За електричне аутомобиле биће потребна возачка дозвола. Да би користио кола са даљинским управљањем путник ће пешице морати да оде до најближе БПЗП станице. На самој станици налазиће се табла са планом свих станица у предграђу и аутомат за продају карата. У прорез на аутомату који се налази поред имена станице до

које жели да оде пунтић ће убацити новчић (тарифа ће бити јединствена) и добити карту. На пример: Ј 7. То ће бити ознака возила којим ће путник отпутовати.

Ово возило нема одређену пругу јер га електронски рачунар бира на захтев сваког појединца. У тренутку кад новчић упадне у одређени жљеб о томе је аутоматски обавештен електронски рачунар — диспечер који тачно „зна“ где се у том тренутку налази које возило. Из међу свих возила он бира оно које је најближе путнику који га је тражио. У најкраћем могућем року возило се зауставља пред путником. Ако се desi да се у том тренутку у близини не налази ниједно возило рачунар шаље из најближе гараже резервно.

У возилу које стигне можда ће се налазити још који путник који иде у истом правцу. Али, возило ће доћи на позив чак и ако других путника за тај правац нема. Путник ће се возити сам у возилу које нема возача јер ће се њиме управљати из даљине. Међутим, ако у возилу које је стигло има више путника, ваше ће вас место чекати јер га је аутоматски диспечер резервисао за вас чим сте у аутомат убадили новчић.

Сва возила за приградски саобраћај кретаће се по нарочитој „шини“ која води средином траке. Преко те шине ће и добијати енергију потребну за кретање.

За личне аутомобиле мораће се, као што је већ речено, имати дозвола за вожњу. И за та возила постојаће станице где ће путницима увек стајати на располагању више малих електричних аутомобила са два или четири седишта и пртљажником. Поступак за добијање ових возила биће као и код приградских. И у овим станицама налазиће се апарати за продају карата. Приликом узимања карте биће потребно да се означи правац којим путник жели да иде. Само, овде ће цена бити знатно виша. Добије на карта ће се убацити у прорез на табли са инструментима и оно ће се аутоматски ставити у покрет. Пошто ће ови аутомобили служити за вожњу по улицама у граду брзина ће бити ограничена на 40 километара на час. Све док се аутомобил буде кретао путевима и улицама у којима постоји мрежа за оваква возила путник може да седи скрштених руку: њиме се управља из диспечерског центра. Међутим, кад дође тренутак да аутомобил скрене у улицу где таква мрежа не постоји — о томе га обавештава нарочити сигнал — путник преузима волан и даље вози самостално.

САОБРАЋАЈ БУДУЋНОСТИ

САОБРАЋАЈ БУДУЋНОСТИ

ОЖИЉАК

БАТИНЕ
КОЈЕ
СЕ
ПАМТЕ

ИЗНАД ОБРВЕ

Већ од почетка школске године наш разредни старешина Воја Миленковић-Шиља добро нас је притегао па смо на првом полугодишту имали најбољи успех међу петим разредима тадашње, предратне, гимназије у Ћуприји. Разредни старешина нам је иначе предавао математiku, ми смо га волели и бојали га се. Једино, међу собом смо га звали Шиља јер је био висок и незграпан, са дугачким црним брковима које је стално сукао.

Једном, негде у марту 1939. године, писали смо трећи писмени задатак из математике. Ја сам седео у претпоследњој клупи у средњем реду и предано радио задатке. У учионици је владала тишина кад изненада неко тако снажно кину да сам се готово уплашио.

— Шиц! Шиц, мацо! — подвикнуо сам несвесно не дижући поглед са задатка.

У следећем тренутку кроз учионицу је прострујао прво шапат па пригушен смех. Кад сам се пренуо, приметио сам да ме другови значајно загледају. Шиља је стајао поред свог стола и љутито нас меркао. Држао је марамицу на носу и ја сам тек тада схватио шта сам учинио.

УЗАЛУД САМ МОЛИО

— Ко је то рекао?! — упитао је професор.

У учионици тајац. Сви се праве невешти и, тобоже, журе да заврше задатке а и ја сагао главу па не смем ни да се померим.

— Ко је то рекао?! — упитао је Шиља још строжим гласом. — Ако се сам не јави, тражићу од наставничког већа да казни цело одељење!

Уто је зазвонило и ја сам се понадао да ћу се извући, али, Шиља је одлучио да ствар истера до краја — не ми че се. Тишина је постајала све мучнија: ђаци почели да се врпоље, мене идаје стрпљење. Решио сам да признам па шта буде.

— Професоре, — прошапутао сам — ја сам оно рекао. Нисам хтео...

Испред очевог опасача једини излаз је био — кроз стаклена врата.

По изразу Шиљиного лица у том тренутку мислио сам да ће ме згромити, али он је дао знак осталима да изиђу и нас двојица смо остали сами у учионици.

— Тако, Андрејевићу?! — почео је. — Кад ти отац чује како се владаш у школи, неће се обрадовати!

Мени се смрачи. Молио сам да оцу ништа не говори, али он, видећи да ме је погодио у слабу тачку, по купи своје ствари и оде.

Можда зато што је радио као полицајац, мој отац је био веома строг и ја сам се његових батина бојао више него ичег на свету. Зато сам пожurio кући с тегобом на срцу. На велико изненађење моје мајке, нисам отишао да се играм већ сам се попео на кош у авлији и прихва-

тио књигу. Читао сам гласно неку песмицу, али мислима сам био одсутан.

САКРИВЕН У СТАЈИ

Било је око три сата по подне кад сам видео оца како улази у авлију. Наставио сам да читам покушавајући да не мислим на њега кад ето мајке.

— Милане, зове те отац! Милане, чујеш ли?

Пет пара нисам давао на дозивање. Правио сам се да не чујем све док се отац није појавио.

— Силазиини! — наредио је.

Бојажљиво сам кренуо према мердевинама и пре него што сам се спустио на

земљу отац ме је зграбио за уво.

— Тако ти професору? Зар те зато шаљем у школу?! — викнуо је вукући ме за уво и уврћући га. Бол је био неиздржив, морао сам да се браним па сам се истргао из очевих руку и јурнуо кроз двориште, али нисам могао далеко. Отац је зграбио мотку којом је мајка подупирала конопца за веш па за мном. Пумпа иза које сам стајао била ми је слаб заклон: отац ме мотком закахио по рукама и раменима. Зарикао сам као во што је било кобно за мене. Отац ме је због срамоте од комишука брзо савладао и повео у кућу. Знао сам да је сад на реду опасач и нисам се преварио. Тата је прво заклаучао вра-

та а онда полако скинуо широки кожни опасач и навалио на мене.

— Научићу ја тебе како се влада у школи! — викао је и ударао као луд. Ја сам облетао око стола, скакао по кревету, али очев опасач ме је свуда стижао. У јурњави зачак сам неколико тањира са стола и они су се уз звекет просули по поду. Овог пута каиш ме је закахио преко уста, из усана је потекла крв. Као миш ухваћен у клопку тражио сам излаз. Врата су била заклаучана, али, на срећу, стаклена. Под тежином мога тела стакло је запрашало, прлаз је био слободан.

Кад сам се докопао двојишта, потрчао сам према стаји и сакрио се у њој. Плачући, у почетку сам проклињао и оца и професора, а онда сам прекоревao себе. Јесте, згрешио сам, али отац није морао толико да ме туче. Тако сам се мало-помало „охладио“ и почео да дремам док није дошла мајка да ме одведе кући. Док ми је прала лице од сасушене крви и суза, тужно је узди сала.

КАО ЈЕДНООКИ ЏЕК

Рано следећег јутра отац је повукао мој јорган и кратко рекао:

— Обавезно у школу и немој да ти је језик гладак!

После онаквих батина ни сам ни помишљао на нешто због чега би ме снашло зло, али решио сам да не идем у школу пре почетка наставе. Нисам смео јер сам био модар као „шљива ранка“.

Са фластером на левом оку, искривљеним наочарима на којима је недостајало лево стакло, завијеном руком и изгребаним лицем закуцао сам у осам сати на врата учионице. Затим сам скинуо с главе капу на којој је била ознака V-1 и полако се ушуњао унутра.

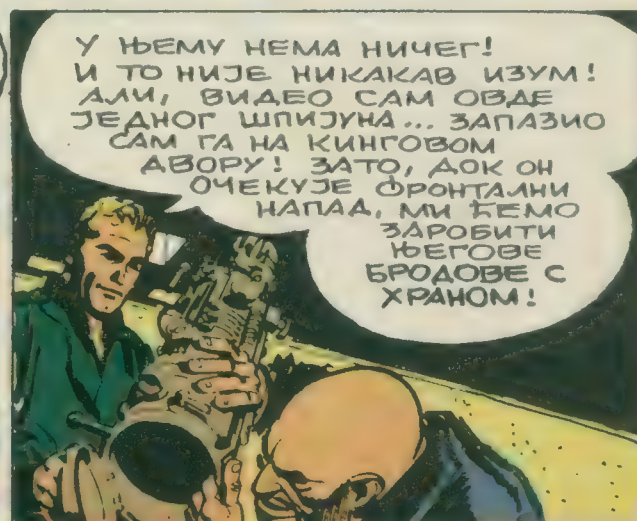
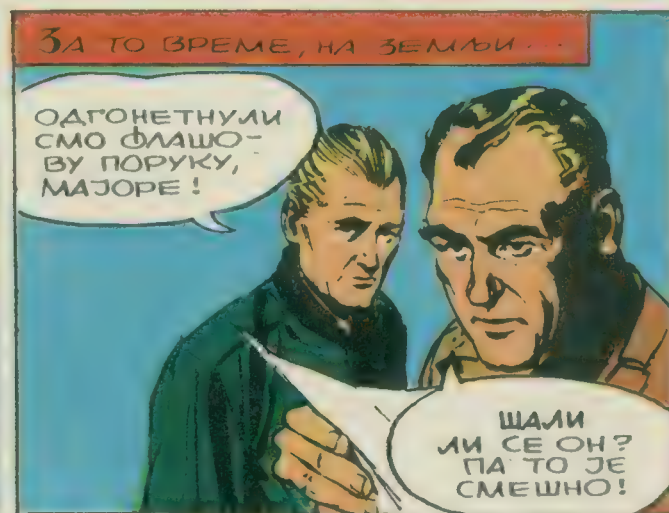
Час математике на трену так је прекинут. Док сам као кип стајао поред врата, и ђаци и професор Шиља су ме гледали сажаљиво. А онда се неочекивано разликао аплауз па општи смех. Збуњен, и ја сам покушао да се насмешим али осетио сам бол и из изнанањене усне потекла је крв. Заплакао сам и отрчао на место.

Кад сам после ослобођења у Београду срео професора Миленковића, искрено сам му се обрадовао.

— Још се види! — рекао је сетно док смо касније седели уз чашицу и показао на ожиљак изнад моје леве обрве.

Милан Андрејевић,
радник службе ДК,
Ћуприја

(Хонорар: 250 дина.)

желите ли албум **KOLOY'S** морнарице?

ПОПУНИТЕ ДОЊУ НАРУЏБЕНИЦУ И МИ
ЋЕМО ВАМ АЛБУМ ПОСЛАТИ ПОУЗЕЋЕМ,
ТЈ. ПОШТАР ЋЕ ВАМ ДОНЕТИ АЛБУМ И ВИ
ЋЕТЕ МУ АЛБУМ ПЛАТИТИ. ЦЕНА АЛБУМА
KOLOY'S МОРНАРИЦА: 10,30 ДИНАРА
ОДЈЕДНОМ МОЖЕТЕ ПОРУЧИТИ
ВИШЕ АЛБУМА.

Kolinska Љубљана

НАРУЏБЕНИЦА

Молим да ми пошаљете поузећем албум морнарица по
цени од дин. 10,30 за конад.
(Укупно ми пошаљите _____ албума по горњој цени.)

Адреса: _____

Име и презиме _____

Пошт. број и место _____

Улица _____

Попуните писаћом машином или великим
штампаним словима! Пошаљите на адресу: KOLOY'S
МОРНАРИЦА, 61111 Љубљана, п. п. 8

Потпис _____

ОН МИ ЈЕ СВЕ!

ШЕМА ВЕЛИКОГ ЛОВА НА БИЗОНЕ. — А — ограда простор и В — улаз. Индијанско село Д налази се заклоњено иза брџака С. Мушкарци и жене из племена праве живи зид Г и плаше бизоне Ф. Ловци на коњима патоне бизоне у полукружну ограду Н. Чим бизони уђу у постављену заседу Индијанац-осматрач даје знак, ограда се затвара и настаје покољ.

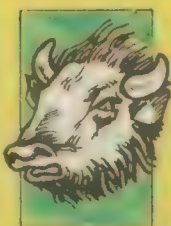
3 а све Индијанце бизон је представљао не само извор живота, он је био „сам живот“, симбол божанства и моћи. Од савијеног бизона није се била то ништа — сваки његов делови, могао се искористити за исхрану или, пак, за израду предмета неопходних за живот и оштећивање. Цртежи на овим двома странама представљају шта су све Индијанци долазили од бизона.

МЕСО. — 1) сирово месо, 2) комад, 3) месо сушено на сунцу, 4) сушено месо у ветуцама и помешано са мачевима, 5) дивљим бобичама од које

је сирована нека врста кобасица (цртеж 196). **КОЖА.** — 5) шатор за спаљивање, такзвани пили, направљен од 18 до 20 бизонских кожа 56) којеби за животине (нека врста савијен), 6) постела, 7) кожа с ликовним календаром племена Сибука, 8) шарена ризница којеби украшена ресама, 9) шитица за ногу, 10) одећа Сибука, 11) вршени шлем са роговима бизона, 12) мокасице украшене ресама и перјем, 13) шитица од сирове коже (Дикси), 14) шитица, 15) шитица, 16) савијена кожа дрвени коштур пресвићен сировом кожом, 17) кану племена Мајдан, 18) месо **ЖЕЛУДАЦ.** — 19) суд (186) Индијанци су бизонима прева читали и његи сирова или су их користили као бонус за кобасице зване пумпкин, 20) рибљи су тови, 21) шетка **ЖИ-**

ЛЕ. — 22) жила су коришћена као конач, 23) тетиве за лукове, ужад. КОСТИ. — 24) лобања се употребљавала при обредној игри сунца, 25) ашов од плећке бизона, 26) струг, 27) и 28) стругалице, 29) нож, 30) врхови стрела. РОГОВИ. — 34) кашике; рогови за барут и лекови, 35) лук. Од рогова су прављени и украси на глави врача. ПАПЦИ. — Од папака је прављен ленак и разни украси. ДЛАКА. — Такође је коришћена за израду ужади и 36) украса. БАЛЕГА. — осушена 37) служила је као гориво јер није било др-
те

БРЗИ КОЈОТ СПАСАВА БИЗОНЕ

Први писани подаци о бизону или такозваном „мексичком бику“ потичу из 1521. године. Записао их је један од 700 војника шпанског освајача Кортеса који је 1519. године заробио последњег астецког цара Монтесума II и уништио његово царство.

У његовим записима стоји: „У једном зверињаку на двору цара Монтесуме видели смо највећу реткост на свету: била је то изненађујућа мешавина разних животиња. Има грбу на леђима, слабе бокове, дугачак реп, лављу гриву, рокове као у бика и његову суровост“

Према мишљењу природњака Гаретсона око педесет милиона ових животиња лутало је у оно време пре него непознатим територијама северно од Мексика до Канаде.

И у записима неког Коронада из 1542. године стоји да је он у равницама далеког запада видео „толико крава да их ни избројати није могао“. И кад је једног дана стигао у један индијански логор видео је да Индијанци једу ове животиње.

РЕКОРД БУФАЛА БИЛА

Бизон, или како га још зову буфало, највећа је животиња америчког континента. Пре доласка белог човека на овај континент била је то и најбројнија животиња на свету. Претпоставља се да их је почетком 17. века само у Северној Америци било преко педесет милиона. Први досељеници били су задивљени огромним бројем буфала. Тако, на пример неки пуковник Доу пише да је видео крдо буфала које се протезало на преко 40 километара. Кретало се као море све докле год је поглед допирало. Кад је крдо загазило у Мисури да се купа, чамци данима нису могли да плове јер је цела река на дужини од неколико десетина километара била закрчена.

Бизон је дуго представљао најважнији извор снабдевања Америке месом, мада се сматра да је мање од једне трећине буфала убијено из стварне потребе. Убијали су их из разноте, затим због коже и језика, који је сматран за деликатес и, на крају, због костију. Бели човек продирао је све даље на запад, градио железнице и потискивао бизоне из њихове постојбине. Године 1872, 1873. и 1874. убијано је просечно по 50.000 бизона дневно. Ловце бизона сматрали су у оно време нарочитом врстом људи. Да би био ценљен, сваки мушки становник Дивљег запада морао је да убије бар хиљаду бизона годишње. Један од најбољих ловаца тог времена Сам Кар убијао је и трао по 35 до 40 бизона у току само једног дана. Приређиване су и праве хајке на бизоне. Тако је у једној таквој хајци, која је организована за време изградње Пацифичке пруге, кад је и страдало највише бизона, учествовао и познати ловац Вилијам Коди. Он је тада, и то за опкладу, само за осам часова убио 69 бизона. За тај „подвиг“ добио је за оно време огромну награду од 500 долара и стекао називак „Буфало Бил“.

Пошто је пруга изграђена, убијање бизона представљено је из спорта. Постала је мода да се виђенији људи и страни гости воде у лов на „последњег буфала“

Ускоро тамо где су некад слободно јурила крда ових огромних животиња могле су се видети само њихове кости

И да није било Индијанца по имену Брзи Којот, који је успео да улови жива два млада бика и две јунице и створи крдо које је откупила држава Монтана и створила велики резерват бизона, ове животиње би потпуно нестале. Касније су подигнути ранчеви бизона у Небраски, Оклахоми, Јужној Дакоти, Јелоустонском парку и на Ајасци. И поред свих напора данас у целој Америци има свега око пет хиљада бизона

ЛИЧНА КАРТА БИЗОНА

Бизон је један од највећих сисара на Земљи. Одрастао мужјак дугачак је до 3,5 метра, висок 190 сантиметара а просечно тежак једну тону. Има веома развијен грудни део, изражену коштану грбу на леђима, краће рокове, вунасту „браду“ и густо крзно које покаткад допире до земље. Просечан век бизона је 30 година. У бесном трку може да достигне брзину од 55 километара на час. Женка је много мања.

Широка глава са кратким роговима толико је снажна да може да понесе јахача и коња и носи их сто метара. Бизон слабо види али су му слух и њух изванредни тако да може да осети или чује човека и на даљини од неколико стотина метара. Изузетно је храбар, понекад страшији и од самог гризлија. Кад женка брани своје теле претвара се у најдивљију и најкрвочинију животињу. Бизон обично не напада човека али ако му се овај нађе на путу изгавиће га.

Некада су бизони живели у читавој Северној Америци док се данас могу наћи само у резерватима и — зоолошким вртovima.

НОВО
-лакриц
бомбон је

**мање слadak од других
бомбона**

- једини произвођач у југославији!
- јединствен технолошки поступак у свету!

INDUSTRIJA ČOKOLADE I BOMBONA SUBOTICA

© ZAGREB - 1960 - SUBOTICA

ПОПУЛТАРНИ
ЗАБАВНИК

ГАЗМЕНД ПАЛАСКА

Млади студент из Приштине Газменд Паласка свакако је најистакнутији певач забавне музике са Косова. Већ неколико година његова популарност стално расте и није чудо што је радо виђен гост на многим фестивалима широм наше земље (Приштина, Суботица, Опатија итд).

Снимко: М. Вучићевић

Професор Терибилис

ИЛИ СМРТ ЈУЛИЈА ЦЕЗАРА

КОЛИКО ЈЕ
БИЛА ДУГАЧКА
КАСИЈЕВА БРАДА,
КАКО ЈЕ БИО
ОДЕВЕН ИЗДАЈНИК
БРУТ, КОЈИ ЈЕ
БРОЈ ЦИПЕЛА
НОСИЛА
ЦЕЗАРОВА ЖЕНА —
СВЕ ЈЕ ТО
ЗАНИМАЛО
СТРАШНОГ
ИСТОРИЧАРА.

Терибилиса су спопале муке сумње. Од тога се толико смањило да је сад био нижи од професорке математике. Да, чело му је сад у истој равни с катедром и да би видео ученике мора да се диже на прсте.

Алберти, злајно срце

Тај приказ није могао а да не дирне златно срце ученика Албертија о коме сви говоре да би заслужио награду за доброту, ако би таква постојала.

— Професоре — кратко проговори он — тврдња Помпејеве статуе може се лако проверити. Довољно је да организујемо екскурзију у антички Рим, присуствујемо Цезаровом убиству и сами пребројимо његове ране.

Терибилис се одмах ухватио за тај ленгер наде. Истог тренутка позвао је телефоном агенцију „Хроно-тур“ и већ после неколико тренутака читав разред се укрцао у времеплов. Пилот је подесио инструмент на март 44. године пре наше ере. Машина их је, не осећајући никакво трење ни у ваздуху ни у води, пренела кроз векове и миленијуме и однела право међу гомилу окупљену испред Сената где се већ очекивао долазак сенатора.

— А је ли Јулије Цезар већ дошао? — запита Терибилис неког незнанца кога су његови другови називали Каем. Овај га није разумео и зато запита свог пријатеља.

— Шта је овом чудаку?

Терибилис се тад сети да су у античком Риму сви говорили латин

Професор Терибилис (илити Грозни) данас је био виши од свог обичног раста. То се с њим често дешавало у дане кад прозива. Ученици су већ научили да без мерења тачно одреде његов раст: о, хо, порастао је бар четврт метра! Чак су му се испод мрких панталона виделе љубичасте чарапе а изнад њих мала бела бразготина.

— Ево, сад ће да почне — шапутали су. — Данас је требало киднути с његовог часа.

На шабли

Професор Терибилис листа свој нотес и мрмља:

— Данас сам вас окупио да бих од вас ишчупао истину и зато ниједан неће одавање изићи ни жив ни мртав док је не дознам. Јасно? Дакле... да видимо списак окривљених... Албани, Алберти, Албини, Албони, Албучи... Хм... добро... нека буде Цурлети.

Ученик Цурлети, последњи на списку, грчевито се хвата за клупу као да жели да избегне судбину. На крају ипак устаје, сасвим полако, и заплићући ногама иде према табли. Професор Терибилис пробија га својим убиственим погледом.

— Драги Цурлети, захтевам истину вашег добра ради. Уколико је пре добијем утолико ћете пре бити слободни. Знате већ да имам начина да вам одрешим језик. Зато одговарајте брзо и ништа не кријући: када је, ко, где и зашто убио Јулија Цезара? Кажите такође како је у то време био одевен Брут, колико је била дугачка Касијева брада, где се у тренутку убиства налазио Марк Антоније. Реците још који је број ципела носила Цезарова жена и колико је новца потрошила тог јутра на пијаци.

Пред том лавином питања ученик Цурлети је почео да се повија, али Терибилис је био неумољив.

— Говорите! — виче и наочиглед израста за још пет сантиметара.

— Не сећам се... — муца Цурлети.

— Наравно! Уверен сам да се не сећате ни да ли је томе присуствовао Цицерон, да ли је носио сунцобран или апарат за појачање слуха, да ли је дошао кочијом или таксијем...

— Не сећам се... — поново муца Цурлети али већ помало долази себи. Осећа подршку осталих ученика који га, видећи с коликом храброшћу одолева насртајима инквизитора, бодре знацима. Он нагло подиже главу и виче:

— Од мене нећете чути ни речи!

Ученици аплаудирају.

— Тишина — виче Терибилис — иначе ћу вас све оборити на матури.

23 или 24?

У том тренутку Цурлети паде у несвест. Терибилис зове служитеља и овај излива на несрећника ведро воде. Цурлети отвара очи и једно лиже капи.

— Небеса. Па вода је слана...
— Доста — грми Терибилис.
У том тренутку диже се ученик Цурлини.

— Професоре, ја ћу говорити — прозбори у муклој тишини.

— Најзад! — са олакшањем уздахну професор. — Најзад ће ми неко све рећи.

Бацци су премрли. Ко зна шта је све у стању да каже тај Цурлини.

— Јулије Цезар — говори он претварајући се да дрвени од нелагодности. — Јулије Цезар је преминуо пошто је задобио двадесет и четири удараца ножем.

Професор Терибилис толико је избезумљен да ни уста не може да отвори. Раст му се у тренутку смањило за неколико дециметара.

— Како? — шапуће. — Зар их није било двадесет три?

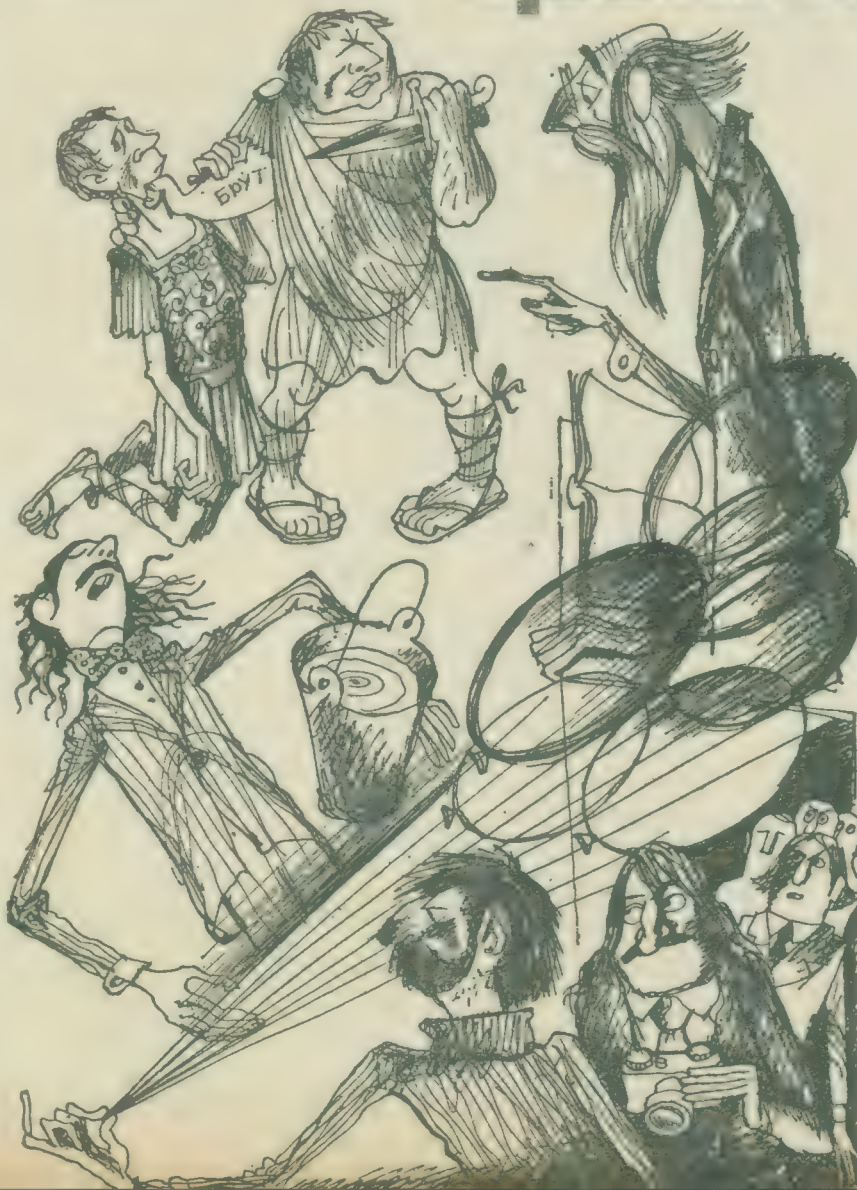
— Двадесет четири, професоре — без колебања понавља Цурлини.

— Али ја имам доказе — бесни Терибилис. — Ја имам при руци оду нашег прослављеног поете у којој описује преживљавање. Помпејеве статуе у тренутку кад је Цезар пао погођен ножем завереника. Ево тачног цитата:

„Непомични мермерни Помпеј Шапташе нечујно: „Ах, зликовци! Он је рањен. Боже! Погледај, Видиш ли? Цезар, двадесет и три...”

Али, ученици су, схвативши игру, подржали Цурлинија углас вичући:

— Двадесет четири, двадесет четири!

ски и зато понови своје питање на латинском.

— Откуда ли су дошли ови неогесанци? Дошли су у Рим а нису се потрудили да науче ниједну римску реч — рече један од Каемових другова.

Очигледно, школски латински уопште није погодан за разговор с античким Римљанима. Није помогао ни милански дијалект. Ученици су му се већ отворено подсмевали. Сви сем једног. Цурилини је забринут, слагао је да би спасао Цурлетију а сад ће сви дознати да је ипак било свега двадесет три удараца ножем. Шта да ради? Терибилис је нацртао у својој бележници двадесет четири круга и држи у руци спремицу оловку. За сваки удар ножем пресече један кругић. А Мамбрети, познати шаловица, надувао је двадесет четири балона с намером да за сваки ударац ножем прободу по један и да звук њиховог пуцања ухвати на магнетофон. Зубрили је понео са собом јапански минијатурни транзисторски рачунар. Брагули је спремио кино-камеру с двојним филтером и телеобјективом да би читаву екскрузију снимно у боји.

„Шта да радимо?“ — мисли Цурилини.

Туристички у истраживању

У том тренутку на сцену је нахрупила група америчких туриста. Кикоћу се, жваћу жвакаћу гуму. Туристи дижу толику галаму да су потпуно загушили чак и трубу која најављује Цезаров долазак. Изненада стиже и италијанска телевизијска екипа. Она намерава да сними документарни филм за рекламирање кухињских ножева. Режисер одмах почиње да распоређује присутне.

— Хеј ви тамо, ви завереници, помакните се мало лево!

Преводилац преводи његова упућивања на староримски језик. Један од сенатора се гура кроз гомилу да би доспео у први кадар и маше руком: „Бао, бао!“ Јулију Цезару све је то већ дојавило али он ту више ништа не може да учини. Он ту више није главни. Режисер наређује да Цезара мало напудеришу да му лице не би сувише блештало. Догађаји сад почињу брже да се одвијају. Завереници грабе ножеве и наносе Цезару смртоносне ударе. Али, режисер није задовољан.

— Стоп! Стоп! Много сте се збили. Не види се како му лије крв. Све из почетка!

— Што је ово досадно — гунђа Мамбрети. — Узалуд сам упропастио тринаест балончића.

— Пази, снима се! — виче неко. — Смрт Јулија Цезара. Дубл два.

— Починемо — наређује режисер.

Завереници поново ударају. И опет је сцена покварена јер је неки амерички туриста испљунуо пред самог Цезара жвакаћу гуму. Брут

се оклизнуо на њу и пао пред ноге некој позамашној госпи из Филаделфије која се толико уплашила да јој је из руке испала ташна. Све је требало поново почети од самог почетка.

— Нека ђаво све носи! — гунђа Цурлини.

И гујме је важно

Али, његовим мукама изненада долази крај. Разред у пуном саставу мора назад у временлов да би се вратио у XX век.

— То је безобразлук! — виче професор Терибилис.

— Није то никакав безобразлук — одговара пилот. — Ви сте закључили уговор за лет кроз време на један час и тај час је истекао. Моја компанија није крива ако ви за то време нисте видели све оно што сте желели. Тражите одштету од телевизије. Ипак, да бих вам показао колико смо солидна фирма и колико се трудимо да задовољимо своје муштерије, као неку врсту поклона вама и вашим ђацима, ја ћу се временловом а по налогу „Хроно-тура“, задржати пет минута у средњем веку да бисте могли да присуствујете проналажењу дугмета.

— Дугмета? — запрепасти се Терибилис. — Нудите нам дугме уместо убиства Јулија Цезара? Шта је нама стало до дугмета?

— Дугмад ипак имају велику улогу — мирно му објасни пилот. — Кад не бисте имали дугмад, ветар би вам однео пешеве капута а панталоне би вам спале.

— Доста трабуњања — прекину га Терибилис. — Вратите нас у наше време.

— С највећим задовољством — одговори пилот. — Бар ћу раније да завршим посао па ћу моћи да се обријем пре но што одем у биоскоп.

— А шта ћете да гледате? — запита један од ученика.

— Фантомас се наљутио.

— Сјајно! — повикаше ученици углас. — Професоре, хајдемо и ми с њим у биоскоп.

Терибилис је у страховитој дилеми. Од јутра му све иде наопако. Пропао му је час, ни са одласком у стари век није имао више среће. Зашто се све то догодило? Можда ће у полутами биоскопске сале моћи о свему мирно да размисли и нађе одговор.

— Добро — уздахну. — Идемо на „Фантомаса“.

Цурлети и Цурлини се загрлише. Остали урлају од одушевљења. Алберти, златно срце, кришом избацује из временлова ловачки нож и то у тренутку кад прелази границу која дели деветнаести век од двадесетог. Намеравао је да тим ножем зада Цезару двадесет четврту рану да се не би открила Цурлинијева лаж. Да, Алберти је заиста слатан момак и заслужио би награду за доброту, ако би таква награда постојала.

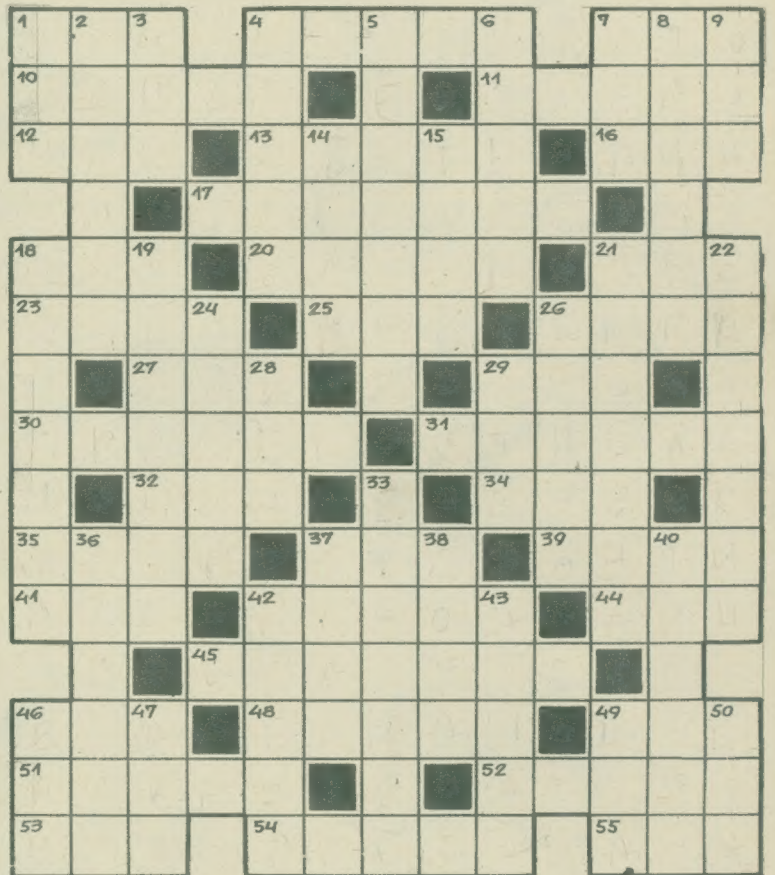
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) усамљен, 4) острво на Јадрану, 7) име карикатуриста Рајзингера, 10) роман Ф. М. Достојевског, 11) река која протиче кроз Рим, 12) јужно воће, 13) јадни, 16) старојудејски цар, 17) главни град Либије, 18) птица певачица, 20) просторија, 21) гнев, јарост, 23) посуда за туцање, ситњење, 25) дужи временски период, 26) топовска приколица, 27) спортска торба, 29) град у Западној Немачкој, 30) североамерички ловац дивљачи са скупоченим крзном, 31) део дрвета (мн.), 32) птица тркачица, 34) мера за површину (мн.), 35) течност која се излучује из организма путем бубрега, 37) Радио-телевизија Београд (скр.), 39) стари Словени, 41) производ пчела, 42) правило, пропис (грч.), 44) скраћеница за: орнаментика, 45) спектар боја, 46) тропска змија, 48) румунска атлетичарка (Јоланда), 49) други, остали, 51) учесник синјских игара, 52) холивудски глумац и играч (Фред), 53) део кухињског намештаја, 54) хемијски гас, 55) врста папагаја.

УСПРАВНО:

1) мушки потомак, 2) наш писац реалист (Паја Марковић), 3) тишина, 4) оскудно, 5) звер из реда мачака, 6) хунски војсковођа („Бич божји“), 7) и један и други, 8) прекидач, 9) прави час (лат.), 14) део купатила, 15) шпански сликар (Франциско), 18) римски војни логор, 19) припадник старог племена у Персији, 21) дечак (итал.), 22) замена шећера, 24) напетост, напрегнутост, 26) женско име, 28) уређена речна обала, 29) румунски фудбалски клуб (Арад), 33) изучавалац порекла народа, 36) бес, срица, 37) дрвени плугови, 38) набор на лицу, 40) спортски учитељ, 42) змија отровница, 43) део пушке, 46) мушки певачки глас, 47) погодбени везник, 49) наша прва филмска глумица (Рина), 50) богиња беса код Римљана.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) исток, 6) откос, 11) стајак, 13) област, 14) прса, 15) Раб, 17) Омар, 18) рат, 19) мираз, 21) Ака, 22) ах, 23) база, 24) ас, 26) аж, в, 27) мула, 28) снај, а, 38) алиби, 32) тротоар, 34) ала, 35) гонг, 36) ПХТ, 37) во, 38) црта, 39) сто, 40) мастило, 42) слама, а, 44) Того, 45) атар, у, 46) Ср, 48) ИЛ, 49) Ирац, 50) „ТТ“, 51) тим, 53) аутор, 55) гро, 56) Ибар, 58) Арам, 60) карика, 62) антика, 64) среда, 65) загат.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Милош Пазарџић.
Главни и одговорни уредник „Политичког забавника“ Живојад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дина, полугодишња 66,00 дина, тримесечна 33,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дина, полугодишња 132,00 дина, тримесечна 66,00 дина. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 46 — 5 16 — Ff 73 — Sfr 53 — Зг 73. Девизне уплате за иностранство преко Београдске Банке — Београд на рачун 60811-428-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Отгласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711.
На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29-73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

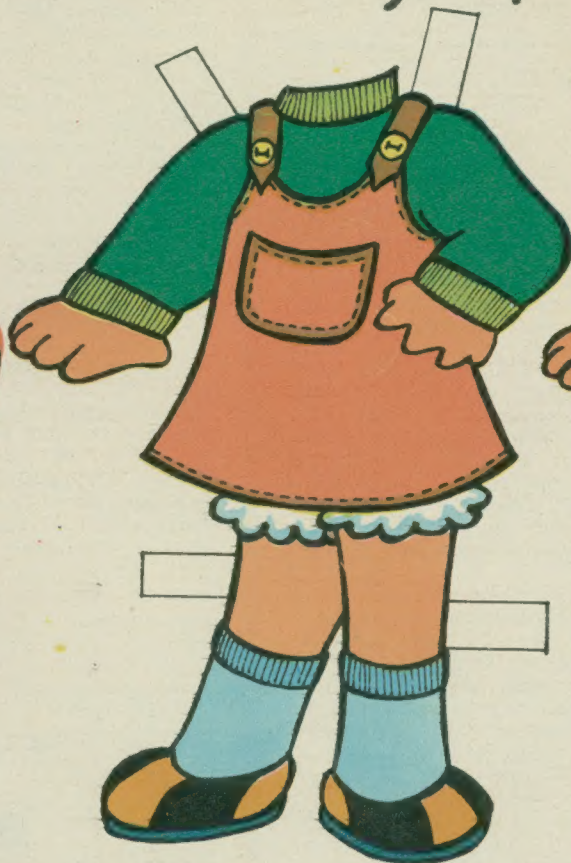
У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП ДЕЛТА 99: „ГРАНИЦА ВРЕМЕНА“

ДЕНИС И МАРГАРЕТА

ДОК ЦВЕКЕ ЦВЕТА

МОДЕЛ „АХ!“

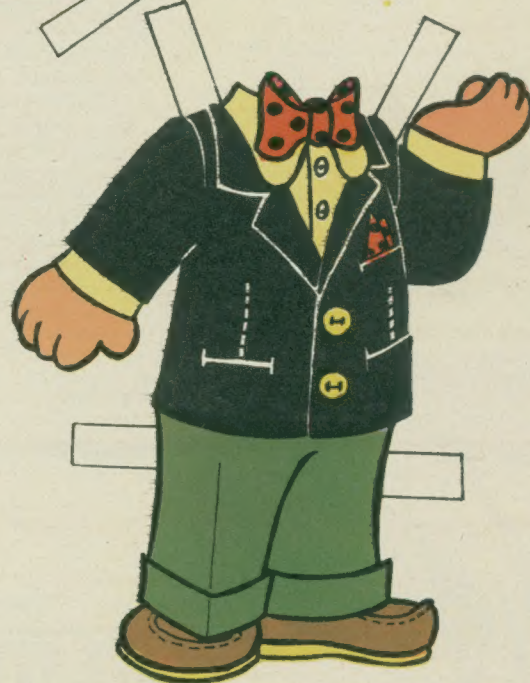
ХАЉИНА ЗА ИГРАЊАЦ

ЕЛЕГАНТНИ ПОКЛОПАЦ
ЗА ГЛАВУ

КОМПЛЕТ ЗА ПЕСАК

МОДЕЛ „ЈАОС!“

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Грци Забавнице,

АНДЕРСЕН
УМЕСТО БАКЕ

Желела бих да сазнам нешто више о чувеном писцу бајки Хансу Кристијану Андерсену.

Стана Симоновић, Ваљево

Многи дечаци и девојчице широм света одрасли су читајући бајке које није писао народ већ један писац, славни Андерсен. И данас, кад деци, а и одраслима, „бајке“ приповедају телевизија и филмови, Ханс Кристијан Андерсен, приповедач и песник чије су књиге многим на детињству замењивале баку или летећи ћилим, остао је и једнако драг и увек радо читан као и пре сто година!

Андерсен је рођен 1805. године у Данској. Како је био син сиромашног обућара, детињство је провео у бедн, препуштен сам себи и својој машти. Кад је имао четрнаест година одлази у Копенхаген и тек тада полази у школу. Немирног духа и желећи да види непознато и ново, Андерсен много путује по Европи и Америци. Године 1827. објављује своју прву приповетку а затим путопис „Пешице од канала Холмен до источне тачке Амагу“. Иако је писао и лирске песме, мелодраме и романе, Андерсен је свој прави израз нашао у бајкама, за које брзо

добива многа признања и стиче славу широм света.

Наглашавајући у бајкама човекољубље и мудрост, борбу добра и зла, и казујући све то осећањем песника и човека који је заглаван у неискрпне лепоте света, Ханс Кристијан Андерсен је сигурно међу најомиљенијим писцима не само код деце већ и одраслих. А цео век од Андерсенове смрти (умро је 1875. у Копенхагену) није „изгледео“ његове бајке нити их удаљио од деце која расту у доба летова на Месец и атомских печурки.

НА НЕБУ ШАРЕНИ ЛУК

Волела бих да знам како настаје дуга. Снежана Анђелковић, Ниш

Дуга је лук спектралних боја (црвена, наранџаста, жута, зелена, плава, тамноплава и љубичаста) која се јавља на супротној страни од Сунца. Настаје преламањем Сунчевих зрака кроз кишне капи које имају улогу оптичких призма. Ову занимљиву и лепу природну појаву први су објаснили Декарт и Њутн.

У многим народима још су жива веровања везана за дугу. Тако се у

Босни верује да је дуга аждаја која пије воду. Ипак, најраширеније је веровање да ће проласком испод дуге мушко постати женско, а женско мушко. Поред овог веровања,

у неким нашим крајевима верује се да дуга предказује каква ће бити летина. Свака боја у дуги значи одређену врсту плода, на пример, жута — жита, црвена — вино, плава — шљиве, зелена — траву или маслине. Према томе које боје има највише, одређује се шта ће у тој години најбоље родити.

РИБОЛОВ ИЗ КЊИГЕ

Хтео бих да набавим књигу о спортском риболову на реци, али не знам на коју адресу да се обратим. Молим те да ми помогнеш.

Павле Јаковљевић,
В. Лешница

Код нас има мало литературе о спортском риболову. Ипак, у Београду се могу набавити две добре књиге о овом омиљеном спорту и хобију. Прва се и зове „Спортски риболов“ а написао ју је W. Zeiske. Другу је написао Јован Петровић

и зове се „Лов пастрике и лињава“. У њој се, дакле, говори само о лову на ове две познате и племените врсте рибе. Цена прве књиге је 25, а друге 35 динара. Начин куповине је једноставан: на дописници напишите коју књигу желите, своју пуну адресу и пошаљите је на адресу: „Спортска књига“, Македонска 19, 11000 Београд. Цену књиге или књига платићете поштару кад вам је донесе.

БАЊАЛУЧКИ РУКОМЕТАШИ

Молим те да у Малој пошти објавиш адресу Арсланагића, Поповића и Рађеновића, чланова наше рукометне репрезентације и бањалучког „Борца“.

Мирјана Симић,
Бајина Башта

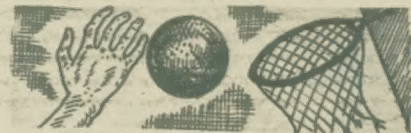
Арсланагићу, Поповићу и Рађеновићу можете писати на заједничку адресу, то јест на адресу њиховог клуба. Дакле, Р. К. „Борак“, 78.000 Бања Лука.

АДРЕСА КОШАРКАША »ПАРТИЗАНА«

Желео бих да сазнам адресу Кошаркашког клуба „Партизан“.

Љубиша Лаптошевић,
Прибој

Адреса Кошаркашког клуба „Партизан“ је Војводе Степе 54, 11000 Београд, телефони 320-730 и 327-980.

НОВЧИЋ ЗА НОВЧИЋ

Имам збирку старих а и данашњих новчића са три континента, из двадесетак земаља, и желим их размењивати са читаоцима „Политикиног забавника“. Сви заинтересовани могу да се јаве на адресу: Жељко Томић, село Балтић, 71350 Соколац код Сарајева.

ЗА ФИЛАТЕЛИСТЕ

Хоби ми је филателија па те молим да објавиш адресу Савеза филателиста Србије.

Бранимир Ђорђевић,
Рума

Адреса коју тражите је: Савез филателиста Србије, Сремска 6, телефон 628-431.

ПРОДАЈЕМ СТАРЕ ЗАБАВНИКЕ!

Продајем Забавнике од броја 836 до броја 1136 и укоричени комплет из 1959. и 1960. године. Они читаоци Забавника који желе да купе ове бројеве и комплете могу да се јаве на адресу: НЕБОЈША ЈЕРЕМИЋ, Рисанска 10, 11000 БЕОГРАД.

УЧЕНИЦИ - СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — ретиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ$$

$$\Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

ШТО САМ
УМОРАН...
ПРИЛЕКИ КУ
МАЛЧИЦЕ!

АХХ...
3

ЗВРРРР!

ОВО ЈЕ
БИЛО
МАЊЕ
ОД
МАЛЧИ-
ЦЕ!

МИКИ, МОЈ
ФРИЖИДЕР
НЕ РАДИ...

ДОНЕКУ
СМРЗНУТУ
ХРАНУ
КОД
ТЕБЕ!
≧ КИИК! ≦

АЛИ...

МИНИ! МОЈ
ФРИЖИДЕР ЈЕ
ПУН! ДА
ОДЕМО ДО
ШИЉЕ!

Copyright © 1974
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

СРЕКА
ШТО ЈЕ
ОСТАВИО
ОТКЉУЧАНА
ВРАТА!

И СРЕКА
ШТО МУ ЈЕ
ФРИЗ ПОТПУНО
ПРАЗАН!

МОЖДА ЈЕ ТРЕБАЛО ДА МУ
ОСТАВИМО
ЦЕДУЊИЦУ?

ТАЧНО!
ОКРЕНИ!

УПРАВО САМ СЕ
ВРАТИО!
УБИТЕ...

КОД
КУКЕ
СИ?

ПОЗИВАМ
ВАС НА
ВЕЧЕРУ!

НЕКА
ДОБРА
ВИЛА
МИ ЈЕ
НАПУНИ-
ЛА ФРИ-
ЖИДЕР!